

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

STATISTIČKI STANDARDI
ZA PRODCOM ISTRAŽIVANJE O INDUSTRIJSKOJ PROIZVODNJI
(IND-21/PRODCOM/G)

Zagreb, svibanj 2026.

S A D R Ź A J

I. UVOD	4
1. Revizija statističkih standarda za PRODCOM istraživanje.....	4
2. Pravna osnova PRODCOM istraživanja.....	5
3. Zaštita pojedinačnih podataka u PRODCOM istraživanju	5
II. TEMELJNI KONCEPTI I DEFINICIJE.....	6
1. Pojmovi i definicije PRODCOM istraživanja.....	6
2. Vrste proizvodnje u PRODCOM istraživanju	7
2.1. Proizvodnja odnosno prerada na temelju ugovora s naručiteljem.....	7
2.2. Industrijske usluge (u obuhvatu istraživanja) (<i>Industrial services</i>)	8
2.3. Neindustrijske usluge (izvan obuhvata istraživanja)	10
III. METODOLOŠKI I KLASIFIKACIJSKI OKVIR	10
1. Pojam INDUSTRIJE u PRODCOM istraživanju	10
2. Svrha i ciljevi PRODCOM istraživanja	10
3. Predmet PRODCOM istraživanja	11
4. Periodika i izvještajno razdoblje PRODCOM istraživanja.....	11
5. Obuhvat PRODCOM istraživanja	11
6. Izvještajne jedinice PRODCOM istraživanja.....	12
7. Statističke jedinice PRODCOM istraživanja.....	12
8. Nomenklatura industrijskih proizvoda – NIP	14
IV. ORGANIZACIJA PROVEDBE PRODCOM ISTRAŽIVANJA.....	16
1. Sudionici u provedbi i njihove obveze.....	16
2. Metoda prikupljanja podataka	17
V. DISEMINACIJA PRODCOM REZULTATA.....	17
1. Nacionalna diseminacija	18
2. Diseminacija u Eurostat	18
VI. METAPODACI I KVALITETA	18
1. Nacionalni izvještaji o kvaliteti PRODCOM statistike	18
2. Izvještaji o kvaliteti PRODCOM statistika Eurostata.....	19

VII. UPUTE ZA DOSTAVU I ISKAZIVANJE PODATAKA NA E-OBRASCU IND-21/PRODCOM/G	19
A. OPĆE I TEHNIČKE UPUTE ZA DOSTAVU I ISKAZIVANJE PODATAKA PUTEM INTERNETSKE APLIKACIJE	19
1. Tko je dužan dostaviti podatke i kako.....	19
2. Rokovi dostave podataka za izvještajnu godinu	19
3. Opće upute za pristup, iskazivanje i slanje podataka u internetskoj aplikaciji.....	19
4. Postupak uređivanja, dodavanja i brisanja novih šifara NIP-a u internetskoj aplikaciji.....	21
5. Postupak spremanja i slanja podataka u internetskoj aplikaciji.....	22
6. Povratne informacije o dostavljenim podacima izvještajne jedinice.	22
7. Završne napomene za iskazivanje podataka za izvještajnu godinu	22
B. METODOLOŠKE UPUTE ZA ISKAZIVANJE PODATAKA NA E-OBRASCU IND-21/PRODCOM/G	22
1. Upute za iskazivanje podataka e-obrasca IND-21/PRODCOM/G	22
1.1. Ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (u izvještajnoj godini).....	23
1.2. Utrošak vremena izvještajne jedinice za popunjavanje e-obrasca IND-21/PRODCOM/G, izraženo u minutama.....	27
VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	27

STATISTIČKI STANDARDI ZA PRODCOM ISTRAŽIVANJE O INDUSTRIJSKOJ PROIZVODNJI (IND-21/PRODCOM/G)

I. UVOD

Državni zavod za statistiku (DZS) izradio je revidirane statističke standarde za PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji (IND-21/PRODCOM) koji će se primjenjivati za prikupljanje, proizvodnju i diseminaciju podataka o industrijskoj proizvodnji počevši od istraživanja IND-21/PRODCOM za 2025. sve do donošenja novih ažuriranih standarda.

Godišnje PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji (IND-21/PRODCOM/G) neposredno provodi Državni zavod za statistiku od 1995. na temelju Zakona o službenoj statistici. Za istraživanje IND-21/PRODCOM/G Državni zavod za statistiku donosi posebne statističke standarde koji sadržavaju metodologiju istraživanja, nomenklaturu industrijskih proizvoda i ostale instrumente istraživanja (obrasce, upute i slično) za provedbu istraživanja koji su u skladu sa statističkim standardima koje propisuje Europska unija (EU). Prema važećim propisima¹⁾ o uspostavljanju i provedbi PRODCOM istraživanja o industrijskoj proizvodnji²⁾ EU-a, metodologija istraživanja nije se mijenjala tijekom godina, ali PRODCOM List EU-a na temelju kojeg se prikupljaju svi podaci o industrijskoj proizvodnji redovito se ažurira se svake godine. Na temelju PRODCOM Lista EU-a Državni zavod za statistiku izrađuje Nomenklaturu industrijskih proizvoda (NIP) usklađenu s PRODCOM Listom, koji ima proširen obuhvat djelatnosti radi nacionalnih potreba, i također se u pravilu ažurira svake godine.

1. Revizija statističkih standarda za PRODCOM istraživanje

Statistički standardi IND-21/PRODCOM istraživanja revidirali su se jedanaest puta u proteklim godinama provedbe IND-21/PRODCOM istraživanja. Prvo nacionalno PRODCOM istraživanje uvedeno je za prikupljanje podataka o industrijskoj proizvodnji za izvještajne godine 1994. i 1995. kada je izrađena prva verzija NIP-a 1995.³⁾ i od tada su se u pravilu ažurirale radi promjene statističkih klasifikacijskih sustava i/ili metodologije istraživanja svake dvije do tri godine. Počevši od verzije NIP-a 2003. nomenklatura NIP ažurira se svake godine radi usklađivanja s odgovarajućom verzijom PRODCOM Lista EU-a, a posljednja verzija koja se primjenjivala za prikupljanje podataka za 2024. izvještajnu godinu bila je NIP 2024.

Ovi statistički standardi za IND-21/PRODCOM/G istraživanje sadržavaju: a) metodologiju istraživanja koja će se primjenjivati za prikupljanje podataka za IND-21/PRODCOM za 2025. pa sve do promjene PRODCOM metodologije EU-a i b) revidiranu verziju NIP 2025. usklađenu s revidiranom verzijom PRODCOM Lista EU-a za 2025., radi primjene KPD-a 2025. i NIP-a 2025., a svake izvještajne godine izrađivat će se nove verzije NIP-a i objavljivati na internetskim stranicama DZS-a u skladu s promjenama PRODCOM Lista EU-a (npr. za 2026. izvještajnu godinu izradit će se verzija NIP-a 2026. itd.)

- 1) Uredba (EU) 2019/2152 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika: Provedbena Uredba Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika
- 2) PRODCOM (**CO**Mmunity **PRO**Duction) kratica je Istraživanja o industrijskoj proizvodnji prema Uredba (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika. Prva izvještajna godina za koju su prikupljeni PRODCOM podaci je 1993., a temeljila se na verziji PRODCOM Lista 1993.
- 3) NIP 1995. sastavni je dio Metodologija za godišnji izvještaj industrije (IND-21) za 1994. i 1995. (NN, br. 80/95.); NIP 1997. primjenjivao se za prikupljanje podataka za 1996. i 1997. (NN, br. 82/97.); NIP 1999. primjenjivao se od 1998. do 2001. (NN, br. 60/99.), a NIP 2002. za izvještajnu godinu 2002, dok se od prikupljanja podataka za izvještajne godine 2003. do danas prešlo na godišnje ažuriranje NIP-a u skladu s dinamikom revizija PRODCOM Lista te su izrađene verzije od NIP 2003 – NIP 2025.

Metodologija IND-21/PRODCOM istraživanje za 2025. promijenila se u manjem obujmu radi usklađivanja s konceptima i definicijama PRODCOM istraživanja EU-a i radi primjene moderne tehnologije prikupljanja podataka koja je utjecala na organizaciju provedbe cijelog IND-21/PRODCOM/G istraživanja. U metodološkom dijelu ukinuto je obilježje o "maksimalno mogućoj proizvodnji" radi rasterećenja opterećenja izvještajnih jedinice, ali su neke dodatne NIP šifre uvedene radi potrebnih izvora podataka za kratkoročne statistike industrije i statistike energije kako bi se izbjeglo uvođenje još jednog istraživanja. PRODCOM List EU-a, koji čini osnovnu strukturu NIP-a, kontinuirano se usklađuje s robama iz KN-a – Kombinirane nomenklature za vanjsku trgovinu (Intrastat/Extrastat) EU-a i RH (sadašnja verzija KN 2025.)⁴⁾ s kojom je povezana preko korespondentnih tablica veza. PRODCOM List 2025 i NIP 2025. povezani su s KN-om 2025. preko korespondentnih tablica veza.

Ažurirana verzija NIP 2025.⁵⁾ izrađena je na temelju PRODCOM Lista za 2025⁶⁾ EU-a koji je sastavni dio ovih statističkih standarda (u dodatku 1.). Ažurirana verzija NIP-a 2025. ima djelomično promijenjenu osnovnu strukturu šifre u odnosu na prethodnu verziju NIP 2024.⁷⁾ radi primjene nove verzije Klasifikaciju proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske – KPD 2025.⁸⁾, koja je dio osnovne strukture NIP-a 2025. Struktura KPD-a 2025. promijenila se u odnosu na prethodnu verziju KPD 2015. radi usklađivanja s revidiranom verzijom središnje klasifikacije proizvoda CPA, verzija 2.2⁹⁾ EU-a u okviru europske i svjetske revizije statističkih klasifikacija proizvoda (CPC, verzija 3.0¹⁰⁾ UN-a). Struktura NIP-a 2025. detaljno je opisana u točki 8. poglavlja III. ovih standarda, a korespondentne tablice veza NIP-a 2025. i NIP-a 2024. u dijelu koji je revidiran dostupne su na zahtjev izvještajne jedinice.

Važno je napomenuti da nacionalna politika revizija NIP-a u godišnjoj dinamici slijedi obveze država članica EU-a za usklađivanje s godišnjim ažuriranjem PRODCOM Lista EU-a. Koncepti i definicije IND-21/PRODCOM/G također će se mijenjati u skladu s promjenama koncepata i definicija za PRODCOM istraživanje na EU razini, ali ne svake godine.

2. Pravna osnova PRODCOM istraživanja

Godišnje PRODCOM istraživanja o industrijskoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G) jest **elektroničko istraživanje** koje provodi neposredno Državni zavod za statistiku na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, 25/20., 155/23. i 124/25. – ispr.), Godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za odgovarajuću izvještajnu godinu i prema ovim statističkim standardima. Provodi se putem internetske aplikacije DZS-a, a detaljno će biti objašnjeno u poglavlju "Metoda prikupljanja podataka".

- 4) CN 2025 kratica je za Kombiniranu nomenklaturu EU-a (*Combined Nomenclature, 2025 version*). CN 2025 je preko korespondentnih tablica veza povezan s PRODCOM Listom 2025. i NIP-om 2025. CN se ažurira svake godine pa će sljedeće verzije CN-a 2026. biti povezane s PRODCOM Listom 2026. i NIP-om 2026. itd.
- 5) NIP 2025. kratica je za Nomenklaturu industrijskih proizvoda, verziju 2025. Usklađena je s verzijom PRODCOM Lista 2025. EU-a na razini pojedinačnih proizvoda, ali je nacionalno dodatno raščlanjena. Isto kao i PRODCOM List, povezana je preko korespondentnih tablica veza s CT-om 2025. (kratica za Carinsku tarifu RH, verziju 2025.).
- 6) PRODCOM List 2025. (*List of PRODUcts of the European COMMunity, 2025 Version*) Provedba se temelji na Provedbenoj uredbi Komisije EU) 2022/2552, koja je dodatno izmijenjena Uredbom (EU) 2024/665 (donesenom u ožujku 2024., s primjenom za prikupljanje podataka u 2025./2026.) radi ažuriranja tehničkih specifikacija i raščlambe proizvoda, usklađena je s Kombiniranom nomenklaturom – KN 2025. – EU-a. PRODCOM List ažurira se na godinu isto kao i CN s kojim je povezan preko korespondentnih tablica veza.
- 7) NIP 2024. kratica je za Nomenklaturu industrijskih proizvoda, verziju 2024. Primjenjivala se za prikupljanje podataka u istraživanju za IND-21/PRODCOM za 2024. Usklađena je s verzijom PRODCOM Lista 2024. EU-a na razini pojedinačnih proizvoda, ali je nacionalno dodatno raščlanjena. Povezana je CT-om za 2024. preko korespondentnih tablica veza.
- 8) Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske – KPD 2025. (NN, br. 151/2024.) izrađena je na temelju Statističke klasifikacije proizvoda po djelatnostima EU-a, verzija 2.2 (CPA 2.2).
- 9) CPA, verzija 2.2 kratica je za Statističku klasifikaciju proizvoda po djelatnostima EU-a, verzija 2.2 (*Statistical Classification of Products by Activity, Version 2.2*) EU-a, donesena delegiranom uredbom Komisije (EU) 2024/3103., a primjenjuje se u državama članicama EU-a od 1. siječnja 2025., a na temelju Središnje klasifikacije proizvoda – CPC 3.0 (*Central Product Classification, Version 3.0*) UN-a.
- 10) CPC, verzija 3.0 kratica je za Središnju klasifikaciju proizvoda UN-a, verzija 3.0 i primjenjuje se na svjetskoj razini od 2025.

Osim nacionalnog pravnog okvira, pravnu osnovu čini i EU pravni okvir propisan Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika i Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika, a PRODCOM List za odgovarajuću izvještajnu godinu propisuje se posebnom Uredbom Komisije (EU).

Obveza davanja podataka temelji se na članku 45. Zakona o službenoj statistici. Odbijanje davanja podataka, davanje nepotpunih i netočnih podataka ili nedavanje podataka u propisanom roku i na propisan način povlači kaznene odredbe iz članka iz članka 76. navedenog zakona.

3. Zaštita pojedinačnih podataka u PRODCOM istraživanju

U skladu sa Zakonom o službenoj statistici, podaci koji se iskazuju u e-istraživanju IND-21/PRODCOM/G koristit će se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni podaci na razini izvještajne jedinice, već u agregiranom obliku i drugačije ako dopuste izvještajne jedinice (pasivna povjerljivost).

II. TEMELJNI KONCEPTI I DEFINICIJE

1. Pojmovi i definicije PRODCOM istraživanja

Koncepti i definicije proizvoda i vrste proizvodnje koji se koriste u ovom istraživanju preuzeti su iz PRODCOM istraživanja EU-a i nemaju smisao definitivnih značenja ovih riječi izvan konteksta ovih statističkih standarda. U nedostatku konzistentne nacionalne terminologije i dvojezičnih pojmovnika uz svaki pojam navodi se i naziv na engleskom jeziku kako bi se izbjeglo poistovjećivanje s istim ili sličnim pojmovima koji se upotrebljavaju u drugim statističkim istraživanjima.

Proizvod (*Product*). Proizvod je posljedica neke industrijske djelatnosti, a upotrebljava se kao opći naziv za proizvode koji imaju fizičku dimenziju i za industrijske usluge, a definiran je odgovarajućom verzijom Nomenklature industrijskih proizvoda (NIP) prema konceptu ovog PRODCOM istraživanja.

Gotov proizvod (*Finished product*). Pod pojmom gotov proizvod smatra se svaki proizvod koji je u procesu proizvodnje dostigao odgovarajući stupanj prerade ili dorade tako da je u NIP-u naveden pod posebnom šifrom i nazivom. Pojam tako definiranoga gotovog proizvoda obuhvaća i sve radove dovršavanja proizvoda, npr. čišćenje, pakiranje, ispitivanje kvalitete, kasiranje i slično. Količine neispravnih proizvoda ("škart") ne smatraju se gotovim proizvodima.

Jedinična vrijednost (*Unit value*). Jedinična vrijednost prodanih (gotovih) proizvoda predstavlja prosječnu vrijednost po jedinici proizvoda, a ne stvarnu prosječnu cijenu tih proizvoda. U IND-21/PRODCOM istraživanju jedinična vrijednost prodanih proizvoda ne prikuplja se izravno (izveden pokazatelj), već se dobije izračunom odnosno dijeljenjem vrijednosti prodanih proizvoda definiranih NIP-om s prodanim količinama tih proizvoda, a izražena je u kunama.

Nedovršen proizvod (*Unfinished product*). Proizvod koji nije dostigao određeni stupanj prerade ili dorade te nije naveden u NIP-u smatra se nedovršenim i ne iskazuje se u PRODCOM istraživanju.

Intermedijarni proizvod (*Intermediate products*). Proizvod koji je dostigao određeni stupanj prerade ili dorade definiran NIP-om, koji je proizvela jedna od industrijskih lokalnih jedinica poduzeća, ali se dalje prerađuje ili obrađuje u istoj ili drugoj lokalnoj jedinici istog poduzeća/izvještajne jedinice i tim se postupcima pretvara u novi proizvod iz NIP-a (ili se ugrađuje u novi proizvod) naziva se intermedijarnim. U PRODCOM istraživanju intermedijarni proizvodi iskazuju se u tablici 1. e-obrasca pod "Količine utrošene za daljnju proizvodnju u poduzeću". U nekim metodologijama za sličnu definiciju upotrebljava se pojam poluproizvod (*semi-finished*

products) ili međufazni proizvod. Proizvodi kupljeni od trećih osoba radi preprodaje u istom obliku u kojem su i kupljeni ne smatraju se intermedijarnim proizvodima u smislu ovih standarda, kao ni proizvodi koji se upotrebljavaju za bruto investicije u vlastiti fiksni kapital industrijskih lokalnih jedinica odnosno poduzeća.

Prodana proizvodnja (*Production sold – PRODCOM type S*). Pod pojmom prodana proizvodnja podrazumijeva se proizvodnja koju su neko vrijeme obavljale industrijske lokalne jedinice poduzeća i koja je prodana (fakturirana) u izvještajnoj godini. U prodane proizvode treba iskazati ukupne količine i vrijednosti proizvoda (i usluga) iz NIP-a koji su isporučeni drugim poslovnim subjektima, prodani u vlastitim prodavaonicama industrijskih lokalnih jedinica odnosno poduzeća kao i izvezene količine i vrijednosti proizvoda (i usluga) u izvještajnoj godini. Drugim riječima, proizvodnja se smatra prodanom ako je fakturirana. Prodanom proizvodnjom smatra se i proizvodnja odnosno prerada ili izvršene industrijske usluge na temelju ugovora s naručiteljem (za tuđi račun) prema definicijama iz ovih statističkih standarda.

Ukupna proizvodnja (*Total production – PRODCOM type T*). Ukupna proizvodnja jest proizvodnja koju su obavljale lokalne jedinice poduzeća u izvještajnoj godini bez obzira na to je li prodana trećim osobama u zemlji ili inozemstvu (izvoz), stavljena na zalihe gotovih proizvoda (namijenjenih prodaji) ili se upotrebljavala za daljnju preradu u poduzeću ili kombinirano. U ukupnu proizvodnju treba uključiti i proizvodnju ostvarenu na temelju zajedničkog ulaganja sa stranim partnerom, ali samo ako je ostvarena na teritoriju RH (npr. nafta), uključujući i proizvodnju na teritoriju Slobodnih zona RH. Ukupne količine proizvedenih proizvoda uključuju proizvodnju za vlastiti račun i proizvodnju odnosno preradu ili izvršene industrijske usluge na temelju ugovora s naručiteljem (za tuđi račun), u izvještajnoj godini prema definicijama iz ovih statističkih standarda.

Proizvodnja namijenjena prodaji (*Production intended for sale*). Proizvodnja namijenjena prodaji jest proizvodnja koju su obavljale industrijske lokalne jedinice poduzeća u izvještajnoj godini i koja je prodana trećim osobama u zemlji ili inozemstvu (izvoz) ili je stavljena na zalihe gotovih proizvoda kako bi se prodala poslije ili kombinirano. Ova se vrsta proizvodnje ne prikuplja izravno, već se dobije izračunom (izveden pokazatelj). Ne uključuje proizvodnju koja se utrošila ili je namijenjena daljnjoj preradi u istoj industrijskoj ili drugoj lokalnoj jedinici istog poduzeća prema definicijama iz ovih statističkih standarda.

2. Vrste proizvodnje u PRODCOM istraživanju

U e-istraživanju IND-21/PRODCOM treba iskazati podatke u tablici 1. e-obrasca IND-21/PRODCOM/G prema **vrstama industrijske proizvodnje** za koje vrijede posebna pravila (šifriranje, vrednovanje i slično). Terminologija i definicije koje se navode u nastavku teksta u cijelosti su preuzete iz definicija koje su propisane za PRODCOM istraživanje EU-a. Kako bi se izbjeglo poistovjećivanje sa sličnim ili istim pojmovima koji u drugom kontekstu ne moraju imati isto značenje, uz hrvatski naziv vrsta proizvodnje navodi se u zagradi i njezin izvorni engleski naziv. Izvještajna jedinica (posebno nova) dužna ih je dobro proučiti prije ispunjavanja tablice 1. e-obrasca IND-21/PRODCOM kako bi se izbjeglo pogrešno iskazivanje podataka o industrijskoj proizvodnji.

2.1 Proizvodnja odnosno prerada na temelju ugovora s naručiteljem

(Production under contract with principal)

Proizvodnja odnosno prerada na temelju ugovora postoji onda kada industrijska lokalna jedinica u sastavu jedne izvještajne jedinice na temelju ugovora s naručiteljem proizvodi odnosno prerađuje određene proizvode iz NIP-a, a pritom upotrebljava sirovine (bez naplate/kupnje) koje su u vlasništvu naručitelja. Za ovu vrstu proizvodnje upotrebljava se pojam proizvodnja odnosno prerada na temelju ugovora s naručiteljem. Industrijska lokalna jedinica – proizvođač, tj. ona koja je stvarno proizvela proizvode iz NIP-a iskazuje ovu vrstu proizvodnje industrijskih proizvoda za tuđi račun u stupcu "**Vrsta proizvodnje**" tablice 1. na isti način kao proizvodnju za vlastiti račun prema obilježjima u stupcima tablice 1. gdje ima pojave. U stupcu "**Vrsta proizvodnje**" za vrstu proizvodnje treba izabrati šifru **1**, a u stupce "**Vrijednost prodaje proizvoda**" (ukupno, i od toga u inozemstvo), umjesto stvarne vrijednosti prodanih proizvoda iskazuje se **vrijednost naknade** (u

tisućama eura) koju je na temelju ugovora s naručiteljem fakturirala industrijska lokalna jedinica – proizvođač odnosno izvještajna jedinica u čijem je sastavu.

Naručitelj (ugovorene) proizvodnje odnosno prerade (vlasnik proizvoda pod čijim se trgovačkim znakom proizvod prodaje na tržištu) ne iskazuje podatke prema metodologiji PRODCOM istraživanja, radi izbjegavanja dvostrukog bilježenja na razini EU-a, posebno kada su proizvođač i naručitelj iz različitih država.

Za iskazivanje podataka o proizvodnji odnosno preradi na temelju ugovoru s naručiteljem **vrijedi pravilo** da naručitelj (vlasnik proizvodnje) i industrijska lokalna jedinica, koja je proizvođač odnosno prerađivač naručenih proizvoda ili usluga iz NIP-a, **ne pripadaju istoj izvještajnoj jedinici** jer proizvodnja odnosno prerada na temelju ugovora između dviju industrijskih lokalnih jedinica koje pripadaju istoj izvještajnoj jedinici nije moguća prema definiciji Ind-21/PRODCOM/G statistike.

2.2 Industrijske usluge (u obuhvatu istraživanja) (*Industrial services*)

U e-istraživanju IND-21/PRODCOM/G iskazuju se industrijski proizvodi i industrijske usluge definirane NIP-om. Pod pojmom industrijske usluge podrazumijevaju se **usluge dorade, popravaka i održavanja te sastavljanja** (montaže odnosno instaliranja) koje je izvršila industrijska lokalna jedinica neke izvještajne jedinice, a za koju je **izdana posebna faktura**. U pravilu, industrijske usluge iskazuju se po pojedinačnoj vrsti izvršene usluge iz NIP-a za izvještajnu godinu, i to u fizičkim mjernim jedinicama – efektivnim satima odnosno tisućama efektivnih sati, **osim dovršavanja tekstila** (skupina 13.3 iz NKD-a 2025.), a vrijednost industrijskih usluga uvijek se iskazuje se u tisućama eura. Pravila iskazivanja podataka za određenu vrstu industrijske usluge u ovom istraživanju navodimo u nastavku Standarda.

• Dorada (*Treatment*)

Proces dorade ne uključuje promjenu oblika određenog proizvoda iz NIP-a (za razliku od prerade), drugim riječima, proces dorade ne prouzročuje transformaciju doradenog proizvoda u drugu šifru proizvoda NIP-a (npr. bojenje, bijeljenje, dovršavanje i tiskanje tekstila, pozlaćivanje, gradiranje, lakiranje i slično).

Dorada se prema pravilima e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G ne iskazuje, ako se radi o doradivanju vlastito proizvedenih proizvoda, osim dovršavanja tekstila (skupina 13.3 iz NKD-a 2025.). Dorada tekstila iskazuje se na isti način kao i proizvodnja proizvoda za vlastiti račun, dok se dorada tekstila za tuđi račun, tj. na temelju ugovora s naručiteljem iskazuje isto kao i proizvodnja odnosno prerada na temelju ugovora s naručiteljem. Ostalu doradu na temelju ugovora s naručiteljem (osim dorade tekstila) treba iskazati u mjernim jedinicama – efektivnim satima odnosno tisućama efektivnih sati prema NIP-u za izvještajnu godinu, a za vrijednost dorade iskazati samo vrijednost izvršene usluge, tj. vrijednost naknade koju je industrijska lokalna jedinica odnosno izvještajna jedinica primila (ili obračunala) od naručitelja za izvršenu uslugu dorade.

Pravila i definicije koje vrijede za iskazivanje podataka prema **vrsti dorade** i subjektima uključenim u postupke doradivanja jesu sljedeća:

- **dorada/rafiniranje "u kući"** (*in-plant refining*) jest doradivanje industrijskih proizvoda koje je industrijska lokalna jedinica proizvela i doradila na vlastitim proizvodima. Smatra se dijelom njezine proizvodne djelatnosti (i ne zahtijeva poseban registarski broj), čak i u slučajevima kada se dorada/rafiniranje "u kući" obavljalo u drugoj industrijskoj lokalnoj jedinici iste izvještajne jedinice. Industrijska lokalna jedinica – proizvođač uvijek iskazuje (gotov) rafiniran proizvod prema NIP-u za izvještajnu godinu zajedno s njegovom ukupnom (bruto) vrijednosti prodaje. Industrijska lokalna jedinica koja je izvršila doradu/rafiniranje (ako se radi o drugoj industrijskoj lokalnoj jedinici iste izvještajne jedinice) ništa ne iskazuje u e-obrascu IND-21/PRODCOM/G. Ako je industrijska lokalna jedinica, osim dorade/rafiniranja u "kući" (tj. na vlastitim proizvodima) obavljala i/ili doradu/rafiniranje na temelju ugovora s naručiteljem (za tuđi račun/treću osobu), podatke o takvoj vrsti doradi/rafiniranju treba iskazati u posebnom retku tablice 1.
- **dorada/rafiniranja za vlastiti račun** (*own-account refining*) jest dorada proizvoda koje je industrijska lokalna jedinica ili neka druga jedinica iste izvještajne jedinice nabavila ili kupila (ne proizvod iz vlastite proizvodnje). Podatke o doradi/rafiniranju za vlastiti račun treba iskazati uvijek kada je poseban registracijski broj raspoloživ, a iskazuje ih samo ona industrijska lokalna

jedinica koja je stvarno i izvršila posao dorade/rafiniranja. Vrijednost koja se iskazuje za industrijsku lokalnu jedinicu koja je izvršila uslugu dorade/rafiniranja jest bruto (fakturirana) vrijednost, a za iskazivanje količina u fizičkim mjernim jedinicama u pravilu se upotrebljavaju efektivni sati odnosno tisuće efektivnih sati prema NIP-u za izvještajnu godinu, osim za iskazivanje podataka o dovršavanju tekstila (skupina 13.3 iz NKD-a 2025.). Za iskazivanje usluge dovršavanja tekstila utvrđene su druge fizičke mjerne jedinice prema NIP-u izvještajne godine.

- **dorada/rafiniranje na temelju ugovora** (*contract refining work*) smatra se dorada na proizvodima kojima je vlasnik naručitelj dorade/rafiniranja, tj. dorada/rafiniranje za tuđi račun. Podatke o doradi/rafiniranju na temelju ugovora s naručiteljem izvještajna jedinica treba iskazati pri industrijskoj lokalnoj jedinici koja je stvarno izvršila uslugu dorade/rafiniranja za tuđi račun odnosno pri rafineriji. Vrijednost usluge dorade/rafiniranja jest ona vrijednost koju je naručitelj na temelju ugovora platio industrijskoj lokalnoj jedinici odnosno izvještajnoj jedinici u čijem je sastavu za izvršenu uslugu. Naručitelj dorade/rafiniranja za svoj dio izvještavanja treba iskazati ukupnu vrijednost i količinu rafiniranih proizvoda, osim u slučaju ako je kupio sirove proizvode za doradu/rafiniranje, a nije ih sam proizveo, jer ih u tom slučaju ne smije iskazati. Za iskazivanje podataka o doradi/rafiniranju na temelju ugovora s naručiteljem primjenjuje se pravilo da naručitelj i industrijska lokalna jedinica koja je dorađivač/rafinerija **ne mogu pripadati istoj izvještajnoj jedinici** jer dorada odnosno rafiniranje se na temelju ugovora između dvije industrijske lokalne jedinice koje pripadaju istoj izvještajnoj jedinici ne iskazuje prema definiciji IND-21/PRODCOM/G statistike.

- **Održavanje i popravci** (*Repairs and Maintenance*)

Održavanje i popravci iskazuju se prema odgovarajućim šiframa iz NIP-a za izvještajnu godinu, u fizičkim mjernim jedinicama – efektivnim satima odnosno tisućama efektivnih sati, a vrijednosno u tisućama eura. Uvijek se iskazuje samo **vrijednost izvršene usluge** održavanje i popravaka odnosno ona vrijednost koja odgovara stvarno obračunanim troškovima za izvršene usluge održavanja i popravaka. Popravci i održavanja koji uključuju veće rekonstrukcije proizvoda treba iskazati kao proizvodnju. Ovdje se ne smiju iskazivati podaci o tekućem održavanju i popravcima strojeva i opreme koje obavlja izvještajna jedinica u vlastitim industrijskim lokalnim jedinicama ili se obavlja između industrijskih lokalnih jedinica iste izvještajne jedinice, kao ni tekuće popravke i održavanja koje industrijska lokalna jedinica obavlja na svojim vlastitim strojevima i opremi.

- **Sastavljanje** (*Assembly work*)

Sastavljanje (montaža odnosno instaliranje) proizvoda obuhvaća rad na konstrukciji proizvoda sastavljanjem pojedinačnih dijelova (komponenti) u proizvod za koji ne postoji posebna šifra u NIP-u za izvještajnu godinu.

Podaci o sastavljanju (montaži odnosno instaliranju) u fizičkim mjernim jedinicama ovdje se u pravilu iskazuju u efektivnim satima odnosno tisućama efektivnih sati. Ovdje je potrebno razlikovati **dvije vrste radova** na sastavljanju (montaži odnosno instaliranju) za koja vrijede sljedeća pravila:

- ako **ugrađeni dijelovi (komponente) nisu u cijelosti ili pretežno proizvedeni** u industrijskoj lokalnoj jedinici koja je izvršila sastavljanje (montažu odnosno instaliranje), već u drugoj industrijskoj lokalnoj jedinici iste ili druge izvještajne jedinice, za izvršene radove treba iskazati samo vrijednosti utrošenog rada na sastavljanju (montaži odnosno instaliranju) pod odgovarajućom šifrom prema NIP-u za izvještajnu godinu pri onoj industrijskoj lokalnoj jedinici koja ih je stvarno izvršila. Vrijednost utrošenog rada na sastavljanju čine troškovi koji su obračunani za taj rad (uklj. materijal koji je utrošen za sastavljanje/montažu/instaliranje) isključujući bilo koji zaračunan (naplaćen) porez na promet. Vrijednost utrošenog rada na sastavljanju ne uključuje vrijednost ugrađenih dijelova (komponenti) proizvedenih u industrijskoj lokalnoj jedinici u kojoj je sastavljanje (montaža odnosno instaliranje) izvršeno.
- ako su **ugrađeni dijelovi (komponente) u cijelosti ili pretežno proizvedeni** u industrijskoj lokalnoj jedinici koja je izvršila sastavljanje (montažu odnosno instaliranje), vrijednosti utrošenog rada na sastavljanju (uključujući materijal koji je upotrijebljen za sastavljanje/montažu/instaliranje) treba razmjerno dodati proizvodnoj vrijednosti tih dijelova (komponentata). Međutim, ako je to teško iskazati (npr. kod većih instalacija), radovi na sastavljanju (montaži odnosno instaliranju) mogu se iskazati pri industrijskoj lokalnoj jedinici

koja ih je izvršila pod posebnim šiframa iz NIP-a izvještajne godine za uslugu sastavljanja (montaže odnosno instaliranja).

2.3 Neindustrijske usluge (izvan obuhvata istraživanja)

Neke industrijske usluge, razvrstane su prema NKD-u 2025. u neindustrijske usluge, npr. održavanje i popravak motornih vozila područje T, razred 95.31 i sl. nisu predmet e-istraživanja IND-21/PRODCOM.

III. METODOLOŠKI I KLASIFIKACIJSKI OKVIR

1. Pojam INDUSTRIJE u PRODCOM istraživanju

Sektor **INDUSTRIJE** definiran je prema NKD-u 2025.¹¹⁾ s četiri područja djelatnosti B – Rudarstvo i vađenje, C – Prerađivačka industrija i D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija te E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada te djelatnosti sanacije okoliša (samo odjeljci 36 i 38 osim skupine 38.3)), odnosno s odjeljcima djelatnosti NKD-a 2025. od 05. do 38 (osim 38.3). Obuhvat IND-21/PRODCOM/G istraživanja je radi nacionalnih potreba proširen u odnosu na PRODCOM istraživanje EU-a koji pokriva samo područja djelatnosti C i D. U istraživanju IND-21/PRODCOM/G za 2025. koristi se isti obuhvat industrije kao i u istraživanju IND-21/PRODCOM/G za 2024., kao i sljedećih godina sve do nove revizije statističke klasifikacije djelatnosti NKD-a 2025.

2. Svrha i ciljevi PRODCOM istraživanja

Osnovna svrha i cilj provedbe PRODCOM istraživanja jest prikupljanje, obrada, analiza i diseminacija relevantnih, ažurnih i detaljnih godišnjih podataka o industrijskim proizvodima na razini proizvoda definiranih NIP-om u izvještajnoj godini na području RH u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama, kojom se stavlja izvan snage 10 pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 327, 17.12.2019., str. 1.) i Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i aranžmana u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama, kojom se stavlja izvan snage 10 pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 271, 18.8.2020.) i njihova diseminacija u Eurostat u predviđenim rokovima radi zadovoljavanja obveza iz članstva jer se podaci RH uključuju u Europski statistički sustav PRODCOM statistika i izračunavaju totali/ukupni podaci na razini EU-a 28.

Postoje i drugi ne manje važni ciljevi provedbe IND-21/PRODCOM/G istraživanja. Diseminacijom relevantnih, ažurnih i kvalitetnih PRODCOM podataka omogućuje domaćim i stranim korisnicima detaljne analize industrijske proizvodnje RH, tj. detaljan skup podataka na razini pojedinačnih NIP proizvoda za ocjenu njihove konkurentnosti na europskim i svjetskim tržištima, izračunavanje vidljive domaće potrošnje (*apparent consumption*) na razini proizvoda/roba uspoređivanjem PRODCOM podataka o industrijskoj proizvodnji s podacima o izvozu/uvozu iz vanjske trgovine na temelju usklađenih nomenklatura koje omogućuju njihovo bilanciranje uporabom formule: **proizvodnja + uvoz – izvoz.**

Posebni nacionalni ciljevi PRODCOM istraživanja jesu osiguravanje podataka o prodanim količinama i vrijednostima NIP proizvoda u inozemstvo (izvoz) radi utvrđivanja jediničnih cijena koje su nezaobilazni okvir za izračun indeksa proizvođačkih cijena industrije na inozemnom tržištu i utvrđivanje ponderacijskih koeficijenata za indeks industrijske proizvodnje. Kvalitetni, ažurni i detaljni podaci o industrijskoj proizvodnji PRODCOM statistika također su nužni nacionalnim računima jer zajedno s podacima o inputima u industrijsku proizvodnju iz IND-21/PREPRO/G istraživanja služe za slaganja input-output tablica (tablice ponude i uporabe) za sektor industrije.

11) NKD 2025. donesen je na temelju Zakona o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NN, br. 98/94.) i Odluke o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2025. – NKD 2025. (NN, br. 47/24.). Odluka je stupila na snagu 2024. godine, a obvezno se primjenjuje od 1. siječnja 2025. u administrativnim registrima, dok se u službenoj statistici RH primjenjuje od referentne godine 2025. NKD 2025. izvedenica je europske klasifikacije NACE Rev. 2.1 i s njom je usklađen na svim razinama. U PRODCOM istraživanju primjenjuje se od izvještajne godine 2025.

• Dostupnost rezultata IND-21/PRODCOM/G PRODCOM istraživanja

Obavještavamo sve izvještajne jedinice i ostale zainteresirane korisnike da su nacionalni godišnji rezultati PRODCOM statistika od 2001. nadalje dostavljeni u Eurostat i objavljeni u bazama podataka Eurostata na internetskoj stranici <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, gdje se mogu besplatno pregledavati, pretraživati, preuzimati i uspoređivati na razini proizvoda sa svim državama članicama EU-a.

Štoviše, u bazi podataka Eurostata <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/database> mogu se besplatno pregledavati, pretraživati, preuzimati i uspoređivati podaci PRODCOM proizvoda povezani s podacima izvoza/uvoza na razini Kombinirane nomenklature (CN-a) za RH i za ostale država članica EU-a jer su na razini PRODCOM Lista u potpunosti usklađeni s EU-om.

3. Predmet PRODCOM istraživanja

Predmet IND-21/PRODCOM istraživanja jest prikupljanje detaljnih godišnjih podataka o industrijskim proizvodima na razini proizvoda definiranih NIP-om koji su proizvele statističke jedinice tijekom izvještajne godine na području RH. Industrijski proizvodi definirani NIP-om iskazuju se u zadanim fizičkim mjernim jedinicama i vrijednosno u tisućama eura, za sljedeća obilježja u tablici 1.: ukupno proizvedene količine proizvoda; količine proizvoda utrošene za daljnju proizvodnju u okviru istog poduzeća/izvještajne jedinice; ukupne količine proizvedenih prodanih proizvoda statističke jedinice, iskazane u fizičkim mjernim jedinicama i u vrijednosti prodanih proizvoda (proizvodnja za vlastiti račun) ili fakturiranom iznosu naknade primljene za uslugu (proizvodnja za tuđi račun na temelju ugovora s naručiteljem), te od toga, količine i vrijednosti prodanih proizvoda u inozemstvo, tj. izvan granice RH (izvoz) prema obilježjima PRODCOM istraživanja.

U IND-21/PRODCOM istraživanju su, dakle, predmet istraživanja: ukupne količine i vrijednosti prodanih industrijskih proizvoda, tj. fakturirane vrijednosti ukupno proizvedenih i prodanih industrijskih proizvoda definiranih NIP-om, i iskazane količine i vrijednosti prodanih proizvoda namijenjenih izvozu, ili koje je statistička jedinica prodala u inozemstvo (izvan RH).

Izvještajne jedinice i statističke jedinice za koje su izvještajne jedinice dužne dostaviti podatke o predmetima istraživanja IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu bit će objašnjeno u poglavlju "Način prikupljanja podataka".

4. Periodika i izvještajno razdoblje PRODCOM istraživanja

E-istraživanje IND-21/PRODCOM u pravilu se provodi jedanput na godinu. Izvještajno razdoblje jest jedna godina, a podudara se s kalendarskom godinom, odnosno razdobljem od 1. siječnja do 31. prosinca izvještajne godine (npr. za istraživanje IND-21/PRODCOM za 2025. izvještajno razdoblje jest 1. siječnja do 31. prosinca 2025. itd.).

5. Obuhvat PRODCOM istraživanja

U e-istraživanju IND-21/PRODCOM obuhvaća se industrijska proizvodnja u sektoru INDUSTRIJA, koji je definiran s četiri područja djelatnosti B – Rudarstvo i vađenje, C – Prerađivačka industrija, D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija i E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada te djelatnosti sanacije okoliša (samo odjelci 36 i 38 (osim skupine 38.3)), odnosno s odjeljcima djelatnosti NKD-a 2007. od 05. do 38 (osim skupine 38.3). Obuhvat statističkih jedinica odnosno industrijskih lokalnih jedinica industrijskih i neindustrijskih poduzeća odnosno izvještajnih jedinica (poslovnih subjekata) **nije potpun**. Kriteriji za odabir statističkih jedinica jesu sljedeći: a) svi industrijski poslovni subjekti (trgovačka društva i druge pravne osobe te obrtnici) i neindustrijski poslovni subjekti koji se bave industrijskom djelatnosti, a imaju **10 i više zaposlenih osoba** u izvještajnoj godini, prema informacijama iz Statističkoga poslovnog registra DZS-a, tekućih poslovnih istraživanja industrije i drugih izvora. Ovim obuhvatom treba osigurati dovoljnu pokrivenost pojedinačnih skupina INDUSTRIJE (od 05.1 do 38.3) prema strukturi NKD-a 2025. tako da zbrojeno "pokrivaju", tj. sudjeluju s najmanje 90% u bruto dodanoj vrijednosti u svakoj pojedinačnoj industrijskoj skupini NKD-a 2025., prema raspoloživim rezultatima Strukturno-poslovnih statistika DZS-a i drugih sekundarnih izvora, b) ako prethodni uvjet nije zadovoljen, za određene industrijske skupine NKD-a 2025. proširuje se obuhvat i industrijske i

neindustrijske poslovne subjekte koji se bave industrijskom proizvodnjom s manje od 10 zaposlenih osoba (posebno za male industrije, npr. industrija kruha, tiskanje, mali alati i drugo), i c) iznimno, u obuhvat istraživanja bez obzira na kriterije, ulaze i poslovni subjekti koji proizvode nove proizvode s aspekta RH ili proizvode koji nisu novi, ali se rijetko proizvode (iako s aspekta količina i vrijednosti nisu važni) radi dobivanja informacija o raznovrsnosti nacionalne proizvodnje i poštivanja kriterija obuhvata PRODCOM istraživanja definiranog važećom Uredbom EU-a.

Za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G ažurira se obuhvat za svaku izvještajnu godinu prema informacijama iz Statističkoga poslovnog registra sa stanjem na dan 31. prosinca izvještajne godine i izrađuje Adresar statističkih jedinica IND-21/PRODCOM/G istraživanja. Na temelju navedenih kriterija poslovni subjekti (trgovačko društvo, pravna osoba ili obrtnik) prvi će se put uključiti u e-istraživanje IND-21/PRODCOM.

6. Izvještajne jedinice PRODCOM istraživanja

Izvještajne jedinice e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G jesu trgovačka društva i druge pravne osobe te obrtnici u cijelosti ako su razvrstani u industrijsku djelatnost prema NKD-u 2025.¹²⁾, odnosno u područja B – Rudarstvo i vađenje, C – Prerađivačka industrija, D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija te E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada te djelatnosti sanacije okoliša (samo odjelci 36 i 38 (osim skupine 38.3)) odnosno odjeljcima djelatnosti NKD-a 2007. od 05 do 38 (osim skupine 38.3), a ako nisu, za svoje dijelove koji se bave industrijskom djelatnosti bavile industrijskom djelatnosti na teritoriju RH, bez obzira na to jesu li ti dijelovi pravno konstituirani ili nisu.

S obzirom na to da je IND-21/PRODCOM/G elektroničko istraživanje, identifikacijski podaci izvještajnih jedinica i utvrđene industrijske lokalne jedinice izvještajnih jedinica industrijskih i neindustrijskih poslovnih subjekata već su postavljene u internetskoj aplikaciji, a utvrdila ih je Služba statistike industrije, energije i informacijskog društva DZS-a za potrebe ovog e-istraživanja. U slučaju neslaganja identifikacijskih podataka s podacima izvještajnih jedinica i/ili eventualnih primjedaba izvještajnih jedinica na utvrđene im industrijske lokalne jedinice, neposredno, telefonom ili internetskom poštom treba kontaktirati sa Službom statistike industrije, energije i informacijskog društva DZS-a. Kontaktni podaci dostupni su u internetskoj aplikaciji za IND-21/PRODCOM na internetskim stranicama DZS-a.

Prema statističkoj terminologiji sve izvještajne jedinice e-istraživanja IND-21/PRODCOM koje ulaze u obuhvat istraživanja jesu poduzeća (industrijska i neindustrijska), a njihovi dijelovi za koje su obvezne iskazati podatke jesu statističke jedinice koje nazivamo industrijskim lokalnim jedinicama industrijskih ili neindustrijskih poduzeća za potrebe ovog istraživanja.

Izvještajne jedinice daju podatke pojedinačno za svaku industrijsku lokalnu jedinicu u svom sastavu na e-obrascu IND-21/PRODCOM, za sve utvrđene statističke jedinice.

7. Statističke jedinice PRODCOM istraživanja

Statističke jedinice e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G jesu industrijske lokalne jedinice industrijskih i neindustrijskih poduzeća. Pojam tako definiranih statističkih jedinica – industrijskih lokalnih jedinica koristi se za potrebe provedbe ovog e-istraživanja, a u drugim kontekstima može imati drugačije značenje. Usklađen je u najvećoj mjeri s EU-ovom definicijom statističkih jedinica¹³⁾. Manja odstupanja postoje isključivo zbog specifične nacionalne namjene ovog istraživanja (regionalni pokazatelji o industrijskoj proizvodnji na detaljnoj razini NIP-a).

12) Pravilnik o razvrstavanju poslovnih subjekata prema NKD-u 2025.

13) Vrste statističkih jedinica definirane su EU-ovom Uredbom o jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava EU-a (Uredba Vijeća (EEZ) br. 696/93 od 15. ožujka 1993. (SL L 76, 30.3.1993., str. 1).

Industrijska i neindustrijska poduzeća koja su se tijekom izvještajne godine bavila industrijskom proizvodnjom u pravilu su izvještajne jedinice IND-21/PRODCOM istraživanja. Njihove definicije ovdje se navode radi objašnjenja i razumijevanja statističkih pojmova koji se upotrebljavaju u ovom istraživanju.

Industrijska poduzeća jesu svi poslovni subjekti, tj. sva trgovačka društva i druge pravne ili fizičke osobe koji su, na temelju svoje glavne djelatnosti, razvrstani u neku od djelatnosti INDUSTRIJE (u RPS-u ili Obrtnom registru) i stvarno su se tijekom izvještajne godine bavila industrijskom proizvodnjom, prema definiciji INDUSTRIJE iz ovog e-istraživanja.

Neindustrijska poduzeća jesu svi poslovni subjekti, tj. sva trgovačka društva i druge pravne ili fizičke osobe koji na temelju svoje glavne djelatnosti nisu razvrstani u djelatnosti INDUSTRIJE (prema RPS-u ili Obrtnom registru), ali imaju dijelove koji su se tijekom izvještajne godine bavili industrijskom proizvodnjom (sekundarne djelatnosti), prema definiciji INDUSTRIJE iz ovog e-istraživanja.

Industrijske lokalne jedinice industrijskih i neindustrijskih poduzeća, koja su tijekom izvještajne godine obavljale industrijsku proizvodnju, prema definiciji su **statističke jedinice** e-istraživanja IND-21/PRODCOM. Izvještajne jedinice dužne su iskazati sve podatke u ovom e-istraživanju za sve industrijske lokalne jedinice koje su im utvrđene internim Adresarom IND-21/PRODCOM za određenu izvještajnu godinu i već postavljene u internetskoj aplikaciji za prikupljanje IND-21/PRODCOM poduzeća.

Utvrđene industrijske lokalne jedinice mogu biti statistička konstrukcija jer se mogu, ali i ne moraju podudarati s pravnom konstitucijom izvještajne jedinice. Njihove opsežnije definicije navode se u nastavku teksta, isključivo radi objašnjenja statističkih pojmova koji se u ovom istraživanju upotrebljavaju radi točnijeg iskazivanja podataka.

Industrijsku lokalnu jedinicu čini jedan dio ili više dijelova nekoga industrijskoga ili neindustrijskog poduzeća odnosno izvještajne jedinice, koji je obavljao jednu ili više industrijskih vrsta djelatnosti na području jedne ili više regija. Regija je, u IND-21/PRODCOM istraživanju, definirana kao administrativno područje jedne županije. Drugim riječima, za njihovo utvrđivanje upotrebljavao se kriterij djelatnost/regija. Kriterij "industrijski" odnosi se na sve dijelove jednog poduzeća odnosno izvještajne jedinice koji su se u izvještajnoj godini bavili industrijskom djelatnosti na temelju glavne i/ili neke sporedne industrijske djelatnosti, a regionalni kriterij odnosi se na regionalni smještaj (lokaciju) toga industrijskog dijela ili više dijelova na području jedne ili više županija.

Svakome industrijskome ili neindustrijskom poduzeću odnosno izvještajnoj jedinici (poslovnom subjektu) koja ulazi u obuhvat ovog e-istraživanja prema navedenom kriteriju utvrđena je barem jedna industrijska lokalna jedinica, i to u slučajevima kada je jedan dio ili više njegovih dijelova obavljalo industrijsku djelatnost na teritoriju samo jedne županije ili ako uopće nema dijelova (sve u sjedištu). U drugim slučajevima utvrđene su dvije i više industrijskih lokalnih jedinica u Adresaru IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu i postavljeno u internetsku aplikaciju, tj. za svaku županiju po jednu, prema lokaciji na kojoj se djelatnost obavljala. Industrijske lokalne jedinice mogu biti dijelovi industrijskih ili neindustrijskih poduzeća.

Industrijske lokalne jedinice industrijskih poduzeća utvrđene su za jedan ili više dijelova industrijskih poduzeća odnosno izvještajnih jedinica kojima je glavna djelatnost industrija prema statističkim ili administrativnim izvorima (npr. RPS, Obrtni registar, Statistički poslovni registar, statistička istraživanja industrije i drugo).

Industrijske lokalne jedinice neindustrijskih poduzeća utvrđene su na isti način, za jedan ili više dijelova neindustrijskih poduzeća odnosno izvještajnih jedinica kojima je glavna djelatnost izvan industrije, statističkim ili administrativnim izvorima (npr. RPS, Obrtni registar, Statistički poslovni registar, statistička istraživanja industrije i drugo), ali imaju dijelove koji su se bavili industrijskom proizvodnjom na temelju njihovih sporednih djelatnosti (ili su pogrešno razvrstani u administrativnim izvorima).

Sve **statističke jedinice, industrijske lokalne jedinice industrijskih i neindustrijskih poduzeća lokalne jedinice** izvještajnih jedinica za koje se iskazuju podaci u ovom e-istraživanju PRODCOM utvrđene internim Adresarom IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu **već su postavljene u internetskoj aplikaciji**, a utvrdila ih je Služba statistika industrije DZS-a za potrebe

ovog e-istraživanja. U slučaju primjedaba izvještajnih jedinica na utvrđene industrijske lokalne jedinice, izvještajne jedinice neposredno kontaktiraju telefonom ili internetskom poštom s odgovornim osobama za kontakt u DZS-u (dostupno u internetskoj aplikaciji).

Treba naglasiti da je u **većini slučajeva** industrijskome ili neindustrijskom poduzeću odnosno izvještajnoj jedinici (poslovnom subjektu) **utvrđena samo jedna** industrijska lokalna jedinica. Iznimno, u slučajevima kada industrijska ili neindustrijska poduzeća imaju više industrijskih dijelova koji obavljaju industrijsku djelatnost na području nekoliko regija odnosno županija, utvrđeno im je više od jedne industrijske lokalne jedinice. Pritom su svi industrijski dijelovi istog poduzeća, smješteni na području jedne županije, grupirani u jednu regionalnu jedinicu – industrijsku lokalnu jedinicu tog poduzeća (industrijskog ili neindustrijskog).

Pri **utvrđivanju statističkih jedinica** za e-istraživanja PRODCOM **nisu uzeti u obzir** dijelovi (ili dio) industrijskih i neindustrijskih poduzeća odnosno izvještajnih jedinica koji su **"fizički" izvan teritorija RH** radi usklađivanja s konceptima i definicijama PRODCOM statistika EU-a, tj. radi izbjegavanja dupliciteta podataka o industrijskoj proizvodnji na razini EU-a (teritorijalno načelo).

8. Nomenklatura industrijskih proizvoda – NIP

Za ispunjavanje podataka u e-istraživanju PRODCOM internetskoj aplikaciji DZS-a za tablicu 1. koristi se Nomenklatura industrijskih proizvoda – NIP za određenu izvještajnu godinu. NIP 2025. sastavni je dio ovih statističkih standarda za e-istraživanje PRODCOM i nalazi se u Dodatku 1.

Izvještajne jedinice dužne su za svaku industrijsku lokalnu jedinicu postavljenu u internetskoj aplikaciji DZS-a za e-istraživanje PRODCOM iskazati sljedeće podatke po proizvodima i mjernim jedinicama iz NIP-a: količine ukupne proizvedenih proizvoda za svoj ili tuđi račun; količine utrošenih proizvoda za daljnju proizvodnju s aspekta izvještajne jedinice (a ne industrijskih lokalnih jedinica); količine i vrijednosti prodanih vlastito proizvedenih proizvoda ili pruženih usluga te posebno količine i vrijednosti prodanih vlastito proizvedenih proizvoda ili pruženih usluga u inozemstvo (izvoz).

Sve verzije NIP-a izrađuju se na temelju PRODCOM Lista EU-a, NKD-a (= NACE) i KPD-a (= CPA) za izradu hijerarhijski složene nomenklature koja sustavno pokriva sve proizvode NKD-a 2025., tj. područja djelatnosti B – Rudarstvo i vađenje, C – Prerađivačka industrija, D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija i E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada te djelatnosti sanacije okoliša (samo odjeljci 36 i 38 (osim skupine 38.3)), odnosno proizvode koji su rezultat obavljanja NKD-a 2025. razreda djelatnosti od 05. 10 do 38.31, razvrstani prema KPD-u 2025. u kategorije i potkategorije proizvoda od 05.10.01 do 38.31.10. PRODCOM Lista EU-a i sadržavaju **osam brojčanih oznaka** čija je struktura sljedeća:

XX.XX.YY.PP

Prve četiri brojčane oznake: **XX.XX** odnose se na strukturu NACE-a Rev. 2.1 (= NKD 2025.), prvih šest oznaka **XX.XX.YY** odnose se na strukturu CPA v. 2.2 (= KPD 2025.) jer je struktura prve četiri brojčane oznake preuzeta iz NACE-a Rev. 2.1 (= NKD 2025.), osim u iznimnim slučajevima, a posljednje dvije brojčane oznake, sedma i osma: **PP** jesu daljnja raščlamba proizvoda CPA v. 2.2 (= KPD 2025.) na detaljnije PRODCOM proizvode za PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji EU-a.

Nacionalna verzija PRODCOM Lista – NIP sadržava sve proizvode PRODCOM Lista koji su za neke proizvode detaljnije raščlanjeni i sve ostale proizvode iz područja djelatnosti B – Rudarstvo i C – Prerađivačka industrija koje hijerarhijski preuzima iz KPD-a, i dodatno obuhvaća sve proizvode iz područja D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija te E i njegove odjeljke 36 – Prirodna voda; usluge pročišćavanja vode i opskrbe vodom i 38 – Skupljanje, uporaba i zbrinjavanje otpada (osim skupine 38.3), koje ne sadržavaju PRODCOM List radi zadovoljavanja nacionalnih potreba. Iz navedenih razloga struktura šifre proizvoda NIP-a sastoji se od **deset brojčanih oznaka**, a može se prikazati na sljedeći način:

XX.XX.YY.PP.NN

Za sve NIP proizvode **koje sadržavaju PRODCOM List** prvih osam brojčanih oznaka NIP-a: "XX.XX.YY.PP" identično je brojčanim oznakama PRODCOM Lista, a deveta i deseta brojčana oznaka: "NN" predstavljaju detaljniju nacionalnu razradu PRODCOM proizvoda. Ako razrade nema, onda je oznaka "00". Pravilo vrijedi za sve NIP proizvode koje pokriva PRODCOM List.

Za NIP proizvode koje **ne sadržavaju PRODCOM List** NIP dodaje sve proizvode prema KPD-u i kreira konzistentno hijerarhijsku strukturu od **deset brojčanih oznaka** na sljedeći način:

XX.XX.YY.NN.00.

U ovoj konstrukciji NIP proizvoda, posebno u NKD-u 2025. područjima djelatnosti D i E preuzeta je struktura NKD-2025. za prve četiri brojčane oznake "XX.XX", peta i šesta brojčana oznaka preuzete su od KPD-a 2025. kategorije i potkategorije proizvoda "YY", dok nacionalna razrada šifara KPD-a označena s "NN" jest u sedmoj i osmoj brojčanoj oznaci, a deveta i deseta brojčana oznaka NIP-a jest u pravilu "00" iz tehničkih razloga. Ako nema nacionalne razrade KPD-a, onda su peta i šesta brojčana oznaka također "00", što, drugim riječima, znači da je NIP proizvod identičan KPD-ovoj potkategoriji proizvoda (nema nacionalne raščlambe).

Sustavom vizualnog označavanja brojčanih oznaka NIP-a (bez obzira na verziju) naglašena je povezanost NIP-a sa strukturom PRODCOM Lista ili KPD-a za proizvode koje ne sadržavaju PRODCOM List jer je NIP njihova izvedenica.

Za svaki proizvod u NIP-u 2025. određena je **jedna mjerna jedinica**, a samo **iznimno dvije jedinice** na temelju kojih izvještajna jedinica treba iskazati industrijsku proizvodnju svih svojih industrijskih lokalnih jedinica koje su na temelju Adresara IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu već postavljene u internetskoj aplikaciji. **Prva** mjerna jedinica preuzeta je iz PRODCOM Lista, dok je **druga** mjerna jedinica utvrđena samo onda kada se prvom mjernom jedinicom ne mogu udovoljiti svi zahtjevi iz međunarodne razmjene podataka (npr. UN/ECE, FAO, IEA i drugo) ili su potrebne za utvrđivanje pondera za obračun indeksa industrijske proizvodnje. Mjerne jedinice koje se zahtijevaju PRODCOM Listom u NIP-u 2025. nisu podcrtane, dok su mjerne jedinice uvedene iz drugih razloga podcrtane. Sve mjerne jedinice u kojima treba prikazati podatke na razini NIP proizvoda također su već postavljene u internetskoj aplikaciji za prikupljanje IND-21/PRODCOM podataka.

• Usporedivost NIP-a s drugim statističkim nomenklaturama

Proizvodi NIP-a 2025. na nacionalnoj su razini usporedivi s Nomenklaturom industrijskih proizvoda za mjesečni izvještaj industrije (NIPUM 2026)¹⁴⁾ na razini potkategorija KPD-a 2025. (preko tablica veza KPD 2005. ↔ KPD 2008. ↔ KPD 2015.), a na razini pojedinačnih proizvoda obiju nomenklatura preko korespondentnih tablica veza. Izradom nove verzije NIPUM-a 2027. proizvodi NIP-a 2026. bit će jednoznačno povezani radi logičke kontrole podataka obaju istraživanja.

Proizvodi NIP-a 2025. (i sljedećih verzija) povezani su također po načelu input-output s Nomenklaturom sirovina i materijala industrije (NRMI 2025.)¹⁵⁾ na razini potkategorija proizvoda/sirovina iz KPD-a 2025. obiju nomenklatura.

Proizvodi NIP-a povezani su preko korespondentnih tablica veza s podacima izvoza/uvoza na razini roba iz Kombinirane nomenklature (KN) za istu izvještajnu godinu, npr. NIP 2025. s KN-om 2025.¹⁶⁾ Razlika može postojati samo u onim slučajevima kada PRODCOM List odstupa od KN-a ili se za određene proizvode NIP-a traže veće mjerne jedinice od onih u KN-u ili u PRODCOM Listu, npr. umjesto "kg" u KN-u ili PRODCOM Listu, u NIP-u se traži "tona" jer za određene proizvode iz NIP-a proizvedene količine manje od "tone" nisu važne za praćenje nacionalne industrijske proizvodnje (npr. nekoliko "kg mesa" može biti interesantno s aspekta carine, ali s aspekta je industrijske proizvodne beznačajno).

14) NIPUM 2026. kratica je za Nomenklaturu industrijskih proizvoda za mjesečno istraživanje industrije, verziju 2026. Integralni je dio Statističkih standarda za Mjesečno istraživanje o industrijskoj proizvodnji i zaposlenim osobama.

15) NRMI 2025. kratica je za Nomenklaturu sirovina i materijala industrije, verziju 2025. Integralni je dio Statističkih standarda za Godišnje istraživanje o utrošku sirovina, materijala i energenata u industriji Usklađena je s NIP-om 2025. na razini proizvoda/sirovina iz KPD-a 2025. i zajedno čine output/input okvir.

16) KN je kratica za Kombiniranu nomenklaturu, carinska i statistička klasifikacija proizvoda EU, koja je obvezujuća je za sve države članice EU-a. Verzija KN 2025. donesena je provedbenom Uredbom Vijeća Europskih zajednica br. 2658/87, od 23. lipnja 1987, o tarifi i statističkoj nomenklaturi i zajedničkoj carinskoj tarifi (temeljna uredba) (SL L 256, 07.09.1987.) te Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2024/2522 od 23. rujna 2024. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL, 31.10.2024.), a ažurira se i donosi za svaku izvještajnu godinu. Koristi se za prikupljanje statističkih podataka za INTRASTAT (robna razmjena između zemalja članica EU-a) i EXTRASTAT (robna razmjena s trećim zemljama). Preko korespondentnih tablica veza povezana je s PRODCOM Listom.

• Plan revizije (ili ažuriranja) NIP-a

Verzija NIP 2025. koja se nalazi u Dodatku 1. ovih statističkih standarda koristit će se za prikupljanje podataka za IND-21/PRODCOM za 2025. U pravilu, manja ažuriranja NIP bit će svake godine u skladu s ažuriranjem PRODCOM Lista, dok će se ostali dijelovi statističkih standarda promijeniti samo u slučaju promjene propisa i metodologije za PRODCOM istraživanje EU-a.

Ažurirane verzije NIP-a za sljedeće godine, počevši od verzije NIP-a 2026. koja će se ažurirati prema PRODCOM Listu 2026. za prikupljanje podataka za IND-21/PRODCOM za 2026. (i nadalje jer se verzije referiraju na izvještajnu godinu) objavljuvat će se svake godine promjenom Priloga 1. ovih statističkih standarda na internetskim stranicama DZS-a, u domeni "Klasifikacije i standardi", i korištenjem korespondentnih tablica veza postaviti u internetsku aplikaciju za prikupljanje IND-21/PRODCOM podataka. Veće revizije NIP-a provest će se isključivo u okviru revizije sustava europskih statističkih klasifikacija djelatnosti i proizvoda.

• Iskazivanje proizvodnje prema NIP-u

Sve nacionalne verzije NIP-a izrađene su kao hijerarhijska nomenklatura, stoga i verzija NIP-a 2025. i sljedeće verzije pokrivaju sve industrijske proizvode iz NKD-a 2025., područja djelatnosti B, C, D i E (samo odjeljci 36 i 38 (osim skupine 38.3)) odnosno odjeljaka djelatnosti 05 do 38 (osim skupine 38.3)), stoga nije vjerojatno da izvještajna jedinica za svoju industrijsku lokalnu jedinicu ne može iskazati/pronaći proizvode i/ili usluge prema NIP-u. Ako se pojavi takav problem, izvještajna jedinica treba, prije proizvoljnog izbora nekih šifara iz NIP-a ili neupisivanja šifre proizvoda, neposredno kontaktirati sa Službom statistika industrije DZS-a.

IV. ORGANIZACIJA PROVEDBE PRODCOM ISTRAŽIVANJA

Godišnje PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji (IND-21/PRODCOM/G) provodi neposredno Državni zavod za statistiku (DZS). Za prikupljanje podataka DZS je razvio sustav elektroničkog prikupljanja podataka, izradom internetske aplikacije koja je postavljena na internetske stranice DZS-a, alatna traka Obrasci, Elektroničko prikupljanje podataka, Statistička istraživanja industrije, na adresi <https://podaci.dzs.hr/hr/obraci/industrija/>, a detaljno objašnjenje pristupa internetskoj aplikaciji dano je u Poglavlju VII. A ovih standarda.

1. Sudionici u provedbi i njihove obveze

Državni zavod za statistiku izrađuje metodologiju, nomenklaturu i upute za popunjavanje podataka, obrađuje podatke za Republiku Hrvatsku te kontinuirano osigurava stručnu pomoć izvještajnim jedinicama, sastavlja adresar IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu, izrađuje, održava i poboljšava funkcionalnost internetske aplikacije, postavlja podatke izvještajnih jedinica iz svojih baza u internetsku aplikaciju početkom svake godine za novu izvještajnu godinu s podacima iz prethodne godine kako bi maksimalno olakšao izvještajnim jedinicama njihovo popunjavanje i skratio vrijeme potrebno za popunjavanje podataka u tablicama e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G, računski i logički kontrolira podatke, analizira prve rezultate te objavljuje i diseminira rezultate istraživanja IND-21/REPRO/G za izvještajnu godinu, dostavlja podatke u Eurostat (Statistički ured Europske unije) u skladu s Uredbom u predviđenim rokovima, te diseminira rezultate nacionalnim i međunarodnim korisnicima u skladu s Programom publiciranja DZS-a. Prema potrebi, o važnijim metodološkim teškoćama izravno razgovara s izvještajnom jedinicom i/ili neposredno obilazi izvještajne jedinice u njihovu sjedištu.

Izvještajne jedinice dužne su popuniti odgovarajuće podatke o industrijskoj proizvodnji za sve svoje industrijske lokalne jedinice koje su im utvrđene u Adresaru IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu, i postavljene u internetskoj aplikaciji, na temelju svojih knjigovodstvenih podloga, dok za dio podataka trebaju dati stručne ocjene i procjene u skladu s metodološkim uputama iz ovih statističkih standarda.

2. Metoda prikupljanja podataka

Za provedbu PRODCOM istraživanja koristi se izvještajna metoda. Za prikupljanje podataka za IND-21/PRODCOM DZS razvio je sustav elektroničkog prikupljanja podataka, izradom internetske aplikacije koja je postavljena na internetske stranice DZS-a na adresi <https://podaci.dzs.hr/hr/obrasci/industrija/> i posebno kreirana za istraživanje IND-21/PRODCOM/G. Pristup internetskoj aplikaciji omogućen je izvještajnim jedinicama sa spomenutih internetskih stranica DZS-a klikom na alatnu traku "Obrasci" gdje se preusmjeravaju na "Elektroničko prikupljanje podataka" te klikom na izbor "Statistička istraživanja industrije" koji izvještajnu jedinicu vodi na prijavu u sustav.

Kako bi se prijavile u elektronički sustav u internetskoj aplikaciji za PRODCOM, izvještajne jedinice dobivaju **lozinku** na temelju **korisničkog imena** (elektroničke pošte) **odgovorne osobe** za izvještajnu jedinicu, koje su prije toga dostavile DZS-u. Korisničko ime i lozinka automatski se stvara i dostavlja odgovornoj osobi putem elektroničke pošte.

Izvještajne jedinice kojima je dodijeljeno korisničko ime i lozinka izravno od DZS-a pristupaju aplikaciji IND-21/PRODCOM/G nakon prijave u sustav, a ako nemaju ili imaju problema s prijavom mogu kontaktirati sa Službom statistika industrije putem elektroničke pošte Ind-21prodc@dzs.hr.

Nove izvještajne jedinice, koje pristupaju elektroničkom sustavu prvi put, trebaju prethodno dostaviti adresu elektroničke pošte odgovorne osobe za svoju izvještajnu jedinicu/industrijsku lokalnu jedinicu i zatražiti dodjelu korisničkog imena i lozinke izravno od Službe statistika industrije, putem spomenute elektroničke pošte.

Nakon prijave u elektronički sustav prikupljanja podataka za "Statistička istraživanja industrije" izvještajna jedinica izabire klikom aplikaciju za "IND-21/PRODCOM/G" (lijeva alatna traka) pod "Obrasci" kada joj se otvara e-obrazac IND-21/PRODCOM/G i pristupa iskazivanju podataka prema zaglavlju tablice 1. UKUPNO OSTVARENA PROIZVODNJA I PRODAJA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA U IZVJEŠTAJNOJ GODINI, i nakon iskazivanja svih traženih podataka za tablicu 1., u tablicu 2. upisuje koliko je vremena utrošila na popunjavanje e-obrasca/obrazaca. Izvještajna jedinica iskazuje podatke za sve dodijeljene industrijske lokalne jedinice postavljene u internetskoj aplikaciji.

Nakon popunjavanja svih podataka u tablicama 1. i 2. izvještajna jedinica, klikom na tipku "Pošalji", dostavlja podatke DZS-u na daljnju obradu. Izvještajna jedinica ima opciju "Spremi", ako želi nastaviti s popunjavanjem obrazaca poslije, a može koristiti i opciju "Ispiši", ako želi imati papirnati oblik. Važno je napomenuti da je samo klikom na opciju "Pošalji" izvještajna jedinica izvršila svoju obvezu dostave IND-21/PRODCOM/G podataka u DZS. Izvještajna jedinica nakon naredbe "Pošalji" dobiva elektroničkom poštom prijepis popunjenih podataka u sustavu elektroničkog prikupljanja, koji joj služi za arhivu, i eventualne naknadne korekcije koje sama uoči, ili na temelju DZS-ove provjere ispravi.

Napominjemo da je **iskazivanje podataka** na e-obrascu IND-21/PRODCOM/G **putem internetske aplikacije obvezatno** za sve izvještajne jedinice, osim u slučaju kada izvještajne jedinice ne raspolažu tehničkim mogućnostima za korištenje interneta, kada su dužne na vrijeme i službenim dopisom obavijestiti DZS te dogovoriti alternativni način dostave podataka.

V. DISEMINACIJA PRODCOM REZULTATA

Svi rezultati e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G obrađuju se, kontroliraju i vrednuju uporabom suvremenih softverskih rješenja, analiziraju se rezultati i njihova kvaliteta po svim obilježjima tablice 1. na razini pojedinačnih proizvoda iz NIP-a za izvještajnu godinu.

1. Nacionalna diseminacija

Prvi rezultati e-istraživanja IND-21/PRODCOM objavljuju se redovito u Priopćenjima br. IND-2025-5-1 Proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (PRODCOM) – privremeni podaci, lipanj te IND-2025-5-2 Proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (PRODCOM) – privremeni podaci, rujan u papirnatome i elektroničkom obliku, a dostupno je na internetskim stranicama DZS-a <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/industrija/proizvodnja-i-prodaja-industrijskih-proizvoda/>.

Detaljni konačni rezultati e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu objavljuju se PC Axis bazi podataka DZS-a pod naslovom **Industrijska proizvodnja, godišnji izvještaj - rezultati PRODCOM-a**. Podaci su dostupni na internetskim stranicama DZS-a <https://web.dzs.hr/PXWeb/Menu.aspx?px language=hr&px type=PX&px db=Industrija>.

Rezultati istraživanja objavljuju se na razini agregiranih proizvoda NIP-a na razini RH, za izvještajnu i prethodnu godinu radi usporedbe, a vrijednost prodaje industrijskih proizvoda iz NIP-a objavljuje se još agregirano do razine razreda NKD-a 2025. za RH i izabrani pokazatelji za županije, vodeći pritom računa o zaštiti pojedinačnih podataka. Također se računa i objavljuje proizvodnja i vidljiva domaća potrošnja izabranih najvažnijih proizvoda PRODCOM-a selektiranih prema vrijednosti prodanih industrijskih proizvoda u izvještajnoj godini, prema već spomenutoj formuli: **proizvodnja + uvoz – izvoz**, kombiniranjem PRODCOM proizvoda i robne razmjene Intrastat/Extrastat.

2. Diseminacija u Eurostat

PRODCOM podaci o industrijskoj proizvodnji RH na razini agregiranih proizvoda PRODCOM Lista za izvještajnu godinu redovito se dostavljaju u Eurostat u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Uredbom Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama.

Eurostat (Statistički ured EU-a) također objavljuje nacionalne rezultate e-istraživanja IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu u dijelu koji pokriva PRODCOM List za izvještajnu godinu, zajedno s rezultatima istraživanja PRODCOM ostalih država članica EU-a. PRODCOM podaci objavljuju se u domeni posvećenoj PRODCOM-u na internetskim stranicama Eurostata <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, gdje se mogu jednostavno pregledavati, pretraživati, preuzimati i uspoređivati s drugim državama članicama EU-a. Dodatno, već ranije spomenuto, nacionalni PRODCOM podaci nalaze se u bazi podataka Eurostata <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/database>, povezani s podacima izvoza/uvoza na razini PRODCOM proizvoda/roba Kombinirane nomenklature (KN-a) za sve države članice EU-a.

VI. METAPODACI I KVALITETA

Po uzoru na Europski statistički sustav, DZS je razvio model Potpunog upravljanja kvalitetom, koji se temelji na Kodeksu prakse europske statistike. Riječ je o modelu koji je potpuno prilagođen statističkim potrebama jer se sustavno unapređivanje kvalitete statističkih procesa, krajnjih rezultata odnosno proizvoda te pružanje usluga uvelike razlikuju od standardnog praćenja kvalitete proizvoda i usluga profitno orijentiranih poslovnih subjekata na tržištu. Kvaliteta je u statističkom smislu usmjerena na oblikovanje statističkih proizvoda i usluga s obilježjima koja će omogućiti i olakšati uspješno planiranje i vođenje gospodarske politike.

U tom cilju Državni zavod za statistiku izradio je bazu kvalitete koja sadržava podatke za izvješćivanje prema strukturi ESMS-a (korisnički orijentiranog izvještaja o kvaliteti) ili ESQRS-a (proizvođački orijentiranog izvještaja o kvaliteti), odnosno automatski stvara standardne izvještaje o kvaliteti, uzimajući u obzir sve pokazatelje kvalitete, a pripremio je Priručnik za izračun pokazatelja kvalitete.

1. Nacionalni izvještaji o kvaliteti PRODCOM statistike

Izvještaji o kvaliteti PRODCOM podataka prema strukturi standardnog predloška ESMS-a (korisnički orijentiranog izvještaja o kvaliteti) i detaljne informacije o kvaliteti statističkih proizvoda

dostupne su na internetskim stranicama DZS-a, u domeni Kvaliteta, na adresi <https://dzs.gov.hr/industrija/846>

Osim standardnog izvještaja o kvaliteti, odabran skup pokazatelja kvalitete integralni je dio svih publikacija koje sadržavaju PRODCOM rezultate u okviru metodoloških objašnjenja, npr. u priopćenjima, statističkim izvješćima i slično.

2. Izvještaji o kvaliteti PRODCOM statistika Eurostata

Državni zavod za statistiku dostavlja redovite PRODCOM rezultate u Statistički ured Europske unije – Eurostat, gdje svi nacionalni PRODCOM podaci prolaze validacijski program EU-a, i već dugi niz godina ocijenjeni su kvalitetnim i potpuno usklađenim s propisima za PRODCOM statistike EU-a.

Svake godine DZS ima obvezu popuniti izvještaje o kvaliteti PRODCOM podataka prema predlošku koji je propisala PRODCOM jedinica Eurostata neposredno u internetskoj aplikaciji NRME (*National Reference Metadata Editor*), a izvještaji o kvaliteti svih država članica EU-a u ESMS formatu dostupni su na internetskim stranicama Eurostata pod engleskim naslovom *Statistics on the production of manufactured goods (prom)*, na adresi http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/prom_esms.htm.

VII. UPUTE ZA DOSTAVU I ISKAZIVANJE PODATAKA NA E-OBRASCU IND-21/PRODCOM/G

A. OPĆE I TEHNIČKE UPUTE ZA DOSTAVU I ISKAZIVANJE PODATAKA PUTEM INTERNETSKE APLIKACIJE

1. Tko je dužan dostaviti podatke i kako

Podatke za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G za svaku izvještajnu godinu dužne su dostaviti sve izvještajne jedinice koje su utvrđene internetskim Adresarom IND-21/PRODCOM/G i već su postavljene u PRODCOM internetskoj aplikaciji elektroničkog prikupljanja podataka. Izvještajne jedinice ispunjavaju podatke na elektroničkom obrascu IND-21/PRODCOM/G te dostavljaju popunjen koristeći **sustav elektroničkog prikupljanja podataka** na internetskim stranicama DZS-a, klikom na Obrasci, Statistička istraživanja industrije, na adresi <https://podaci.dzs.hr/hr/obrasci/industrija/>.

Izvještajne jedinice ispunjavaju podatke za sve utvrđene industrijske lokalne jedinice na temelju knjigovodstvenih evidencija, a iznimno ako ne raspolažu evidencijama, dužne su ih ispuniti na temelju ocjena i procjene stručnjaka.

2. Rokovi dostave podataka za izvještajnu godinu

Za svaku izvještajnu godinu rokovi prikupljanja podataka za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G utvrđeni su Godišnjim provedbenim planom DZS-a (GPP) za odgovarajuću izvještajnu godinu ili DZS samostalno utvrđuje rokove na temelju Zakona o službenoj statistici, ako GPP za izvještajnu godinu nije donesen. Rokovi prikupljanja podataka također su vidljivi u internetskoj aplikaciji IND-21/PRODCOM/G nakon prijave u sustav elektroničkog prikupljanja podataka.

Korištenje internetske aplikacije DZS-a za popunjavanje i slanje podataka na e-obrascu IND-21/PRODCOM/G i za izvještajnu je godinu obvezatno.

3. Opće upute za pristup, iskazivanje i slanje podataka u internetskoj aplikaciji

E-istraživanjem IND-21/PRODCOM/G godišnje se prikupljaju podaci o ukupnim količinama ukupno proizvedenih i prodanih industrijskih proizvoda i vrijednostima prodaje proizvoda po NIP-u, i još iskazati količine i vrijednosti prodanih proizvoda koje je statistička jedinica prodala u inozemstvo (izvan RH s podjelom iz europodručja i izvan europrodručja) (tablica 1.), i iskazati koliko je

vremena izvještajna jedinica utrošila za iskazivanje podataka (tablica 2.) putem internetske aplikacije DZS-a.

Za iskazivanje podataka u e-istraživanju IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu DZS je izradio elektronički obrazac: e-obrazac IND-21/PRODCOM. Elektronički sustav prikupljanja podataka za popunjavanje e-obrasca IND-21/PRODCOM/G vodi vas kroz internetsku aplikaciju od prijave u aplikaciju do ispunjavanja obrasca i slanja. Detaljne upute za prijavu, popunjavanje e-obrasca i slanje podataka u DZS dajemo u nastavku ovih statističkih standarda.

Prijava u sustav elektroničkog prikupljanja podataka. Za **prijavu** u elektronički sustav prikupljanja podataka u internetskoj aplikaciji za IND-21/PRODCOM/G izvještajne jedinice **dobivaju lozinku na temelju korisničkog imena** (elektroničke pošte) odgovorne osobe za izvještajnu jedinicu, koje su prije toga dostavile DZS-u. Korisničko ime i lozinka automatski se stvara i dostavlja odgovornoj osobi putem elektroničke pošte.

Dodjela korisničkog imena i lozinke. Za prijavu u internetsku aplikaciju izvještajne jedinice koriste se dodijeljenim korisničkim imenom i lozinkom. Nakon prijave u sustav izabiru na desnom izborniku IND-21/PRODCOM/G i klikom na "**Obrasci**".

Izvještajne jedinice koje su dosad iskazivale podatke na e-obrascu IND-21/PRODCOM/G i u sljedećim izvještajnim godinama, već dodijeljenim korisničkim imenom i lozinkom. Novim izvještajnim jedinicama prema Adresaru statističkih jedinica IND-21/REPRO/G za 2025. dodjeljuje se lozinka na temelju korisničkog imena elektroničke pošte odgovorne osobe za izvještajnu jedinicu iz evidencija DZS-a i na temelju osobnih kontakata s izvještajnim jedinicama.

Ako dodijeljena **odgovorna osoba** za izvještajnu jedinicu nije odgovarajuća, izvještajna jedinica dužna je dostaviti ispravnu osobu za kontakt Službi statistika industrije DZS-a elektroničkom poštom ili neposredno osobama za kontakt službe (vidi osobe za kontakt DZS-a pod "Informacije"). Odgovorna osoba izvještajne jedinice koja ima pristup sustavu putem korisničkog imena i lozinke može sama promijeniti kontaktne podatke za izvještajnu jedinicu (osim identifikacijskih).

Odabir aplikacije "IND-21/PRODCOM/G". Nakon prijave u elektronički sustav prikupljanja podataka za "Statistička istraživanja industrije" izvještajna jedinica izabire klikom aplikaciju za "**IND-21/PRODCOM/G**" (lijeva alatna traka) pod "**Obrasci**" kada se otvara e-obrazac IND-21/PRODCOM/G i pristupa iskazivanju podataka prema zaglavlju tablice 1. UKUPNO OSTVARENA PROIZVODNJA I PRODAJA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA U IZVJEŠTAJNOJ GODINI te se pristupa iskazivanju podataka prema zaglavlju tablice 1., a nakon iskazivanja svih traženih podataka za tablicu 1., u tablici 2. izvještajna jedinica upisuje koliko je vremena utrošila na popunjavanje e-obrasca/obrazaca.

Način iskazivanja podataka izvještajnih jedinica. Sve podatke u PRODCOM istraživanju za izvještajnu godinu izvještajne jedinice **prikazuju na razini industrijskih lokalnih jedinica** koje su im utvrđene Adresarom IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu, a ne na razini izvještajne jedinice. Iznimno, u slučajevima kada neka izvještajna jedinica ima utvrđenu samo jednu industrijsku lokalnu jedinicu koja se bavila industrijskom proizvodnjom i na jednoj lokaciji (županiji) podaci se prikazuju *de facto* na razini izvještajne jedinice jer neindustrijske lokalne jedinice industrijskih i neindustrijskih izvještajnih jedinica nisu predmet e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G.

Identifikacijski podaci izvještajne jedinice i redoslijed upisivanja podataka. Podaci se popunjavaju slijedom internetske aplikacije. Sve industrijske lokalne jedinice za koje izvještajna jedinica treba iskazati podatke vidljive su internetskoj aplikaciji IND-21/PRODCOM/G. Identifikacijski podaci o **industrijskim lokalnim jedinicama** izvještajne jedinice **već su postavljeni u aplikaciji** iz baze Adresara IND-21/PRODCOM-a za izvještajnu godinu. Podaci u tablici 1. Ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda u izvještajnoj godini, popunjavaju se posebno za svaku industrijsku lokalnu jedinicu koja je ponuđena u aplikaciji za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu. Na e-obrascu IND-21/PRODCOM izvještajna jedinica može upisati podatke za sve industrijske lokalne jedinice. Ako izvještajna jedinica smatra da industrijske lokalne jedinice nisu dobro utvrđene bez obzira na razloge ili ima bilo koju primjedbu na identifikacijska obilježja u aplikaciji treba kontaktirati neposredno s odgovornom službom DZS-a elektroničkom poštom Ind-21prodcom@dzs.hr.

Popunjavanje podataka e-obrasca IND-21/PRODCOM/G. Podaci o ukupnim količinama proizvedenih i prodanih industrijskih proizvoda i vrijednostima prodaje te količinama i vrijednostima

prodanih industrijskih proizvoda u inozemstvo (izvan RH), u **tablici 1. Ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda**, u izvještajnoj godini, iskazuju se na detaljnoj razini proizvoda i njihovih mjernih jedinica prema Nomenklaturi industrijskih proizvoda – NIP-u za izvještajnu godinu.

Radi lakšeg iskazivanja podataka u tablici 1. e-obrasca IND-21/PRODCOM po NIP-u za izvještajnu godinu, šifre i nazivi proizvoda te mjerne jedinice već su postavljene/ponuđene u internetskoj aplikaciji iz baze podataka IND-21/PRODCOM/G kojom raspolaže DZS, za sve industrijske lokalne jedinice izvještajnih jedinica koje su dostavile podatke za IND-21/PRODCOM/G za prethodnu izvještajnu godinu. Proizvodi iz NIP-a za izvještajnu godinu, koji su novi u izvještajnoj godini s aspekta izvještajne jedinice (jer nije iskazana proizvodnja u prethodnoj godini) ili za njih postoji nova šifra u NIP-u izvještajne godine nisu postavljene/ponuđene, ali se mogu izabrati neposredno u aplikaciji IND-21/PRODCOM/G zajedno s mjernom jedinicom (ne upisuje se ručno).

4. Postupak uređivanja, dodavanja i brisanja novih šifara NIP-a u internetskoj aplikaciji

Ako izvještajna jedinica treba promijeniti upisane šifre proizvoda NIP-a ili podatke za industrijsku lokalnu jedinicu u **tablici 1.**, u stupcu "**Uredi**", klikom na ikonu u istom retku u kojem se nalazi šifra proizvoda NIP-a, izvještajna jedinica može promijeniti sve podatke u tom retku. Postupak uređivanja je moguć dokle god se podaci ne pošalju u DZS klikom na opciju "**Pošalji**", tj. ako su prethodno koristile opciju "**Spremi**".

Dodavanje novih šifara proizvoda NIP-a (kojih nema u aplikaciji), jer je riječ o novim izvještajnim jedinicama za koje ne postoje podaci u DZS bazama za prethodnu godinu ili se je neka izvještajna jedinica započela s proizvodnjom novih proizvoda i promijenila asortiman, izvještajna jedinica sama dodaje nove proizvode NIP-a, klikom na opciju "**Dodaj proizvod**" ispod tablice 1., kada se u internetskoj aplikaciji otvara "prozor" s ponuđenim šiframa i nazivima NIP-a i njihovim mjernim jedinicama (padajući izbornik) te izvještajna jedinica izabire klikom na odgovarajuću šifru i mjernu jedinicu, koja se automatski prenosi u tablicu 1. Postupak se ponavlja dokle god se ne dodaju svi proizvodi NIP-a za koje izvještajna jedinica treba iskazati podatke u tablici 1. u skladu s njihovoj ostvarenoj proizvodnji u izvještajnoj godini. Pri izboru šifara i naziva proizvoda NIP-a izvještajna jedinica ima mogućnost pretraživanja proizvoda i po **ključnoj riječi** (npr. tekstil, brodovi, drvo, prerada i slično).

Ako izvještajne jedinice **ne mogu pronaći odgovarajuće** šifre i nazive proizvoda ili usluga NIP-a u padajućem izborniku aplikacije ili nije sigurna da je izabrala odgovarajuću šifru, izvještajna jedinice treba kontaktirati s odgovornom službom DZS-a elektroničkom poštom ili telefonom kako bi dogovorila ispravnu NIP šifru proizvoda ili usluga prema svome proizvodnom asortimanu. Kontaktni podaci odgovornih osoba DZS-a vidljivi su u internetskoj aplikaciju izborom naslova "informacije" (lijevi izbornik aplikacije). Izvještajna jedinica također može u polju predviđenom za komentare pod naslovom "**Okvir za komentare**" upisati o kakvim je proizvodima ili uslugama riječ. Na temelju komentara odgovorni referent za izvještajnu jedinicu DZS-a kontaktirat će s osobom koja je ispunila e-obrazac IND-21/PRODCOM/G i dogovoriti šifru odnosno naziv proizvoda ili usluga prema NIP-u za izvještajnu godinu.

Izvještajne jedinice mogu izbaciti upisanu šifru proizvod NIP-a iz tablice 1. internetske aplikacije, ako neke od prepisanih šifra proizvoda NIP-a industrijska lokalna jedinica nije proizvela u izvještajnoj godini ili ju je pogreškom upisala izvještajna jedinica, sve dok se podaci ne pošalju u DZS. Izvještajna jedinica tada u stupcu "**Izbriši**" tablice 1., klikom na ikonu u istom retku u kojem se nalazi šifra proizvoda NIP-a koju želi izbrisati, izbacuje proizvod iz tablice 1. internetske aplikacije. Postupak se ponavlja za sve šifre proizvoda NIP-a koje izvještajna jedinica treba izbaciti.

Kako smo već prethodno spomenuli, nove izvještajne jedinice DZS ne raspolaže podacima iz prethodne godine, stoga je tablica 1. prazna (nema upisanih proizvoda NIP-a). Izvještajna jedinica sama ih dodaje za sve utvrđene industrijske lokalne jedinice iz aplikacije, izborom šifra i proizvoda NIP-a i njihovih mjernih jedinica u padajućem izborniku klikom na opciju "**Dodaj**" na način opisan u prethodnim stavcima. U slučaju poteškoća pri iskazivanju podataka, pronalaženja odgovarajućih šifara NIP-a ili drugih metodoloških i tehničkih pitanja izvještajna jedinica kontaktira s odgovornim osobama DZS-a za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G (vidljive su u internetskoj aplikaciji pod "Informacije").

5. Postupak spremanja i slanja podataka u internetskoj aplikaciji.

Nakon iskazivanja svih podataka e-obrasca IND-21/PRODCOM/G u tablici 1. i 2., izvještajna jedinica ima mogućnost klikom na "**Spremi**" iskazane podatke pregledati, mijenjati i dopunjavati u nekoliko navrata, sve dok nisu dostavljeni u DZS odnosno do kraja roka dostave podataka i također može u svakom trenutku ispisati podatke korištenjem opcije "**Ispiši obrazac**". Važno je napomenuti da klikom na "Spremi" podaci nisu dostavljeni u DZS. Ispravna **dostava/prijenos podataka** nakon kompletnog iskazivanja podataka u traženim e-obrascima u predviđenom roku za obje tablice izvještajna jedinica obavezno dostavlja e-obrazac/obrasce koristeći opciju "**Pošalji**".

Nakon dostave podataka na opisan način izvještajna jedinica ne može više pristupiti iskazanim podacima u internetskoj aplikaciji za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu. Sve eventualne promijene na već poslanim podacima izvještajna jedinica može javiti odgovornoj službi DZS-a elektroničkom poštom: Ind-21prodcom@dzs.hr, ili izravnim telefonskim kontaktom s nadležnim djelatnicima DZS-a (kontaktne osobe DZS-a nalaze se u internetskoj aplikaciji pod "**Informacije**").

6. Povratne informacije o dostavljenim podacima izvještajne jedinice.

Nakon slanja podataka putem sustava elektroničkog prikupljanja podataka iz internetske aplikacije e-istraživanja IND-21/PRODCOM/G, sustav automatski stvara i šalje elektroničku poruku odgovornoj osobi izvještajne jedinice internetskom poštom s prijepisom popunjenih podataka u tablicama 1. i 2. koji služe izvještajnoj jedinici za daljinu komunikaciju sa DZS-om i za vlastitu pohranu.

7. Završne napomene za iskazivanje podataka za izvještajnu godinu

Izvještajne jedinice dužne su, prije iskazivanja podataka putem e-obrasca IND-21/PRODCOM/G proučiti i koristiti metodološke i druge upute za e-istraživanje IND-21/PRODCOM/G iz ovih statističkih standarda kako bi iskazale podatke u skladu s metodologijom e-istraživanja i prikazale podatke na razini NIP-a iz Priloga 1. za odgovarajuću izvještajnu godinu jer se svi podaci u tablici 1. prikazuju na razini pojedinačnih proizvoda definiranih NIP-om.

Statistički standardi za e-istraživanje IND-21/PRODCOM i Prilog 1. Nomenklatura industrijskih proizvoda - NIP za izvještajnu godinu, dostupni su na internetskim stranicama DZS-a, pod izbornikom (lijeva alatna traka) "Važne informacije", te klikom na naslov: "Klasifikacije i standardi", ili direktno klikom na poveznicu <https://dzs.gov.hr/statisticke-klasifikacije-i-standardi/214>.

B. METODOLOŠKE UPUTE ZA ISKAZIVANJE PODATAKA NA E-OBRASCU IND-21/PRODCOM/G

Podatke trebaju popuniti sve izvještajne jedinice na e-obrascu IND-21/PRODCOM/G.

1. UPUTE ZA ISKAZIVANJE PODATAKA E-OBRASCA IND-21/PRODCOM/G

E-obrazac IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu, klikom na tabulator "**Proizvodnja/prodaja**" otvara dvije unaprijed definirane tablice:

1. ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda u izvještajnoj godini i
2. utrošeno vrijeme na ispunjavanje obrasca IND-21/PRODCOM izvještajne jedinice, izraženo u minutama.

U nastavku dajemo upute za popunjavanje svake tablice posebno, redoslijedom obilježja koja se traže u stupcima tablice 1. i upute za iskazivanje podataka u tablici 2.

1.1. Ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (u izvještajnoj godini)

U tablici 1. svi **podaci iskazuju se na razini pojedinačnih proizvoda** (i usluga) i zadanih **mjernih jedinica NIP-a** za izvještajnu godinu i na razini utvrđenih industrijskih lokalnih jedinica izvještajne jedinice koje nudi internetska aplikacija. Spomenuli smo da su šifre NIP-a i pridružene mjerne jedinice već postavljene u e-obrascu IND-21/PRODCOM za izvještajnu godinu prema podacima koje je izvještajna jedinica iskazala za industrijske lokalne jedinice prethodne izvještajne godine, a za nove izvještajne jedinice je prazna. Postupak uređivanja, dodavanja i brisanja novih proizvoda i mjernih jedinica NIP-a već je objašnjen u točki 4. poglavlja VII. ovih standarda.

Objašnjenja za obilježja koja se trebaju iskazati za e-obrazac IND-21/PRODCOM/G za izvještajnu godinu dana su redoslijedom naziva iz zaglavlja tablice 1. internetske aplikacije.

1. Ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (stupci 1 do 5)

Proizvodi prema Nomenklaturi industrijskih proizvoda – NIP (izvještajne godine)		Vrsta proizvodnje	Mjerne jedinice	
šifra proizvoda	naziv proizvoda		šifra	naziv
1	2	3	4	5

Šifra, naziv i mjerne jedinice proizvoda (stupci 1, 2, 4 i 5) upisuju se u internetsku aplikaciju prema asortimanu ostvarene proizvodnje i prodaje izvještajne jedinice definiranog NIP-om za izvještajnu godinu, a vrsta proizvodnje prema posebnim pravilima koja smo objasnili u točki 2. Poglavlja II. ovih standarda.

Za **"stare" izvještajne jedinice** (koje su bile u obuhvatu e-istraživanja prethodne godine i iskazale podatke svi podaci o proizvodima NIP-a i njihovim mjernim jedinicama u tablici 1. uključujući vrstu proizvodnje, već su postavljeni/prepisani u internetskoj aplikaciji iz baze podataka za IND-21/PRODCOM/G kojom raspolaže DZS.

"Nove" izvještajne jedinice (koje su prvi put u obuhvatu ovog e-istraživanja) podatke o šiframa, nazivima i mjernim jedinicama proizvedenih i prodanih proizvoda trebaju izabrati u NIP padajućem izborniku internetske aplikacije primjenjujući opciju "Dodaj".

Isti postupak vrijedi i za "stare" izvještajne jedinice koje su **promijenile/proširile asortiman proizvodnje** definiran NIP-om u odnosu na onaj koji je postavljen u tablici 1. prema podacima prethodne godine.

Postupak uređivanja, dodavanja i brisanja novih proizvoda i mjernih jedinica NIP-a u tablici 1. već je objašnjen u točki 4. Poglavlja VII. ovih standarda.

• Opća pravila za šifriranje mjernih jedinica u tablici 1 (stupac 4)

Izvještajna jedinica sama odabire brojčane oznake u stupcu "Mjerne jedinice", ako već nisu postavljene u internetskoj aplikaciji. Ovdje su moguće šifre "1" i "2". Kada je za šifru proizvoda NIP-a izvještajne godine utvrđena **samo jedna** mjerna jedinica, za naslov **"Mjerne jedinice"** u stupac 4 **"šifra"** izabire se šifra "1" koja označuje prvu (1) mjernu jedinicu u jednome vodoravnom retku. Ako je u NIP-u izvještajne godine za jedan te isti proizvod utvrđena još jedna mjerna jedinica, u stupcu "šifra" izabire se šifra "2" koja označuje drugu (2) mjerna jedinica. Upis podataka za obje mjerne jedinice (ako su zadane NIP-om izvještajne godine) obavezan je.

• Opća pravila za utvrđivanje i šifriranje vrste proizvodnje (stupac 3)

Izvještajna jedinica sama šifrira brojčane oznake u stupcu 3 pod **"Vrsta proizvodnje"** prema posebnim pravilima iskazivanja i šifriranja koja smo objasnili točki 2. u Poglavlju II. I ukratko ih ponavljamo. Ovdje su moguće šifre "0" i "1".

Ako je industrijska lokalna jedinica proizvela proizvod iz NIP-a izvještajne godine **za vlastiti račun** upisuje se šifra "0", a ako ga je proizvela ili preradila **za tuđi račun**, tj. na temelju ugovora s naručiteljem koji je vlasnik tih proizvoda (i za njihovu je proizvodnju odnosno preradu isporučio sirovine), upisuje se šifra "1".

Podatke o ukupno ostvarenoj proizvodnji i prodaji industrijskih proizvoda za izvještajnu godinu izvještajne jedinice upisuju za svoje industrijske lokalne jedinice neposredno u internetsku aplikaciju za svaki proizveden NIP proizvod ili uslugu za sljedeća obilježja:

1. Ukupno ostvarena proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (stupci 6 do 14)

Ukupno ostvarena proizvodnja prema NIP-u (izvještajne godine)		Količine proizvoda utrošene za daljnju proizvodnju u poduzeću ¹⁾	Prodaja proizvedenih proizvoda prema NIP-u (izvještajne godine)					
maksimalno moguća količina	količine proizvedenih proizvoda		ukupno		od toga u inozemstvo (izvoz)			
			količine prodanih proizvoda	vrijednost prodanih proizvoda, tis. eura	količine prodanih proizvoda	vrijednost prodanih proizvoda, tis. eura, UKUPNO	vrijednost prodanih proizvoda, tis. eura, iz europodručja	vrijednost prodanih proizvoda, tis. eura, izvan europodručja
6	7	8	9	10	11	12	13	14

Podatke o ukupno ostvarenoj proizvodnji i prodaji industrijskih proizvoda za izvještajnu godinu izvještajne jedinice upisuju za svoje industrijske lokalne jedinice neposredno u internetsku aplikaciju za svaki proizveden NIP proizvod ili uslugu za sljedeća obilježja: Ostvarena proizvodnja u izvještajnoj godini (stupac 7).

U ovim stupcima predviđeno je iskazivanje podataka o maksimalno mogućoj količini proizvodnje (stupac 6) i ukupno proizvedenim količinama proizvoda (stupac 7) koje je ostvarila industrijska lokalna jedinica neke izvještajne jedinice. Međutim, stupac 6 predviđen za upis "maksimalno moguće količine" ostvarene proizvodnje **neaktivan** je jer se podaci o maksimalno mogućoj proizvodnji ne prikupljaju za 2025. izvještajnu godinu i nadolazeće godine, radi rasterećenja izvještajnih jedinica u skladu sa zahtjevima PRODCOM statistika EU-a.

Stoga se pod ovim naslovom iskazuju podaci samo u stupcu 7 za ukupno proizvedene količine proizvoda po NIP-u, a objašnjenja za iskazivanje podataka dajemo u nastavku.

• Ukupno proizvedene količine proizvoda (stupac 7)

Izvještajne jedinice ovdje upisuju podatke o ukupno proizvedenim količinama (gotovih) proizvoda za sve mjerne jedinice iz NIP-a izvještajne godine, bez obzira na to jesu li proizvedeni proizvodi (ili usluge) namijenjeni prodaji, daljnjoj preradi u istoj industrijskoj lokalnoj jedinici ili drugim industrijskim lokalnim jedinicama iste izvještajne jedinice (poduzeća) ili izvozu, za sve vrste proizvodnje koja se obavljala u industrijskoj lokalnoj jedinici za vlastiti ili tuđi račun.

Podatke o proizvedenim količinama gotovih proizvoda za industrijske lokalne jedinice izvještajna jedinica uzima iz knjigovodstvenih evidencija, npr. knjiga koju vode skladišta gotove robe i poluproizvoda ili, ako postoji, iz evidencija industrijske lokalne jedinice (pogona) koja taj proizvod ili poluproizvod proizvodi. Kad se u industrijskoj lokalnoj jedinici odnosno izvještajnoj jedinici ne evidentira proizvodnja u nekoj mjernoj jedinici koja je utvrđena NIP-om izvještajne godine, izvještajna jedinica dužna je izvršiti potrebno preračunavanje. Koeficijente za preračunavanje mjernih jedinica treba ustanoviti uz pomoć tehničkih ili tehnoloških stručnjaka u industrijskoj lokalnoj jedinici odnosno izvještajnoj jedinici koja iskazuje podatke. Koeficijente treba sačuvati i stalno se njima koristiti pri iskazivanju statističkih podataka o industrijskoj proizvodnji izvještajne jedinice. Ako nastupi promjena asortimana artikala unutar proizvoda definiranog NIP-om, treba izračunati novi koeficijent i naznačiti dokad je stari koeficijent vrijedio, odnosno otkad vrijedi novi koeficijent (upisati u "Okvir za komentare"). Ako jedan proizvod iz NIP-a sadržava nekoliko artikala koje je proizvela neka industrijska lokalna jedinica ili ako su velike promjene u količini i asortimanu tih proizvoda ili su im različiti koeficijenti pretvorbe, treba odrediti koeficijente pretvorbe za svaki artikl i svaki artikl posebno preračunati te proračunani zbroj upisati pod traženom mjernom jedinicom.

Treba ponoviti da se pod pojmom **gotov proizvod**, u smislu ovih statističkih standarda, smatra svaki proizvod naveden u NIP-u izvještajne godine, koji je u procesu proizvodnje dostigao odgovarajući stupanj prerade ili dorade tako da je u NIP-u naveden pod posebnom šifrom i nazivom. Količine neispravnih proizvoda ("škart") ne smatraju se gotovim proizvodima.

- **Količine proizvoda utrošene za daljnju proizvodnju u poduzeću, tj. sa stanovišta izvještajne jedinice (stupac 8)**

Ovdje treba iskazati sve količine proizvedenih proizvoda u izvještajnoj godini koji su se dalje prerađivali ili obrađivali u istoj industrijskoj lokalnoj jedinici ili u drugim industrijskim lokalnim jedinicama istog poduzeća odnosno izvještajne jedinice i tim se postupcima pretvorili u novi proizvod naveden pod posebnom šifrom i nazivom u NIP-u izvještajne godine. Drugim riječima, iskazuju se sve količine proizvedenih proizvoda industrijske lokalne jedinice koje su utrošene za daljnju proizvodnju u toj istoj industrijskoj lokalnoj jedinici ili količine koje je ista industrijska lokalna jedinica isporučila drugim industrijskim lokalnim jedinicama istog poduzeća odnosno izvještajne jedinice za daljnju proizvodnju ili preradu (interne isporuke). Ovdje se ne smiju iskazati količine proizvoda namijenjene daljnjoj proizvodnji ili preradi koje su dobivene od drugih industrijskih lokalnih jedinica iste izvještajne jedinice (interni primici/iskoruke) ili su ih nabavili drugi poslovni subjekti ili na tržištu te količine proizvoda koje je proizvela industrijska lokalna jedinica radi investicija u vlastiti fiksni kapital ili fiksni kapital izvještajne jedinice u čijem je sastavu.

Prodaja proizvedenih proizvoda u izvještajnoj godini prema odgovarajućem NIP-u (stupci 9 do 14)

Ovaj naslov dalje se dijeli na dva glavna podnaslova: ukupna prodaja proizvoda iz NIP-a i od toga prodaja u inozemstvo (izvoz), a za oba podnaslova traže se podaci u količinama i vrijednosno, u tis. kuna. Detaljna objašnjenja za iskazivanja podataka za oba podnaslova dajemo u nastavku.

- **Ukupno (stupci 9 i 10)**

U ovom stupcu izvještajna jedinica prikazuje ukupnu prodaju proizvedenih proizvoda za izvještajnu godinu prema šiframa proizvoda ili usluga iz NIP-a i to: u **količinama i vrijednostima prodanih proizvoda** koje je industrijska lokalna jedinica proizvela radi prodaje (s gledišta poduzeća odnosno izvještajne jedinice) drugom poduzeću (izvještajnoj jedinici) na domaćem ili inozemnom tržištu (zbrojeno).

Upute za iskazivanje ukupnih količina i vrijednosti prodanih proizvoda

Podatke o ukupno prodanim količinama i vrijednostima vlastito proizvedenih proizvoda iz NIP-a za odgovarajuću mjernu jedinicu izvještajne godine izvještajna jedinica treba iskazati u industrijskoj lokalnoj jedinici koja ih je i proizvela ako su namijenjene prodaji trećim osobama ili kada ih je isporučila izvještajnoj jedinici u čijem je sastavu s namjenom prodaje trećim osobama. Podatke o ukupno prodanim količinama i vrijednostima treba iskazati bez obzira na vrstu proizvodnje koja se obavljala odnosno bez obzira na to je li se obavljala za vlastiti račun (kada je izvještajna jedinica vlasnik proizvoda) ili za tuđi račun odnosno na temelju ugovora s naručiteljem (kada je on vlasnik proizvoda za čiju je proizvodnju isporučio sirovine), ali se njihova vrijednost obračunava i iskazuje po posebnom obračunu.

U količine i vrijednosti prodanih proizvoda također treba uključiti i količine prodanih gotovih proizvoda u vlastitim prodavaonicama industrijske lokalne jedinice ili drugim jedinicama iste izvještajne jedinice, iznajmljene vlastito proizvedene proizvode ili proizvode dane u zakup trećim osobama (izvan poduzeća odnosno izvještajne jedinice).

Ovdje se ne smiju iskazati količine i vrijednosti gotovih proizvoda iz NIP-a koje je industrijska lokalna jedinica isporučila drugim industrijskim lokalnim jedinicama iste izvještajne jedinice (poduzeća) namijenjene daljnjoj proizvodnji i preradi (te podatke treba iskazati u stupcu "Količine proizvoda utrošene za daljnju proizvodnju u poduzeću"). Drugim riječima, ovdje će se iskazati samo one ukupne količine i vrijednosti proizvoda (ili usluga) iz NIP-a koje je proizvela industrijska lokalna jedinica, a za koje je izvještajna jedinica izdala fakturu/račun.

- **Količine prodanih proizvoda (stupac 9)**

Izvještajne jedinice ovdje upisuju podatke o ukupno prodanim količinama proizvoda (zbroj na domaćem tržištu i u inozemstvu) koje je proizvele i prodala industrijska lokalnih jedinica u izvještajnoj godini prema šiframa NIP-a za sve zadane mjerne jedinice, i za sve vrste proizvodnje navedene u istome vodoravnom retku tablice 1., slijedeći opće upute za iskazivanje podataka o prodaji. Ukupne količine prodanih proizvoda na razini industrijske lokalne jedinice u pravilu ne mogu biti veće od ukupne količine proizvedenih proizvoda za istu NIP šifru, mjernu jedinicu i vrstu

proizvodnje jer se u IND-21/PRODCOM/g istraživanju iskazuju podaci o prodaji samo za proizvode koje je industrijska lokalna jedinica proizvela i prodala u istoj izvještajnoj godini. Stoga se prodaja proizvoda samo iz zalih ovdje ne iskazuje (ako nije bilo proizvodnje u izvještajnoj godini).

• **Vrijednost prodanih proizvoda, u tis. kuna (stupac 10)**

Izvještajne jedinice ovdje upisuju podatke o ukupnoj vrijednosti prodanih proizvoda (zbroj na domaćem tržištu i u inozemstvu) koje je proizvele industrijska lokalnih jedinica u izvještajnoj godini prema vrsti proizvodnje koju je obavljala (za svoj ili tuđi račun), ali samo za "1" mjernu jedinicu NIP-a.

Vrijednost prodanih količina gotovih proizvoda dobiva se na temelju cijene proizvođača. Stoga obračun ukupne vrijednosti vlastito proizvedenih i prodanih proizvoda (ili usluga) po šiframa NIP-a tijekom izvještajne godine iskazuje izvještajna jedinica za svoju/e industrijske lokalne jedinice **na temelju prodajnih cijena prethodno izvršenog rada** koje su **fakturirane/obračunate** tijekom izvještajne godine ili bi se mogle fakturirati/obračunati tijekom izvještajne godine.

U vrijednost prodanih proizvoda NIP-a uključuju se troškovi pakiranja proizvoda i kada su zaračunani (naplaćeni) posebno, a troškove otpreme samo onda kada nisu naplaćeni odvojeno. Obračun vrijednosti proizvedenih proizvoda NIP-a koje je izvještajna jedinica iznajmila ili dala u zakup u izvještajnoj godini (npr. računalna oprema, telefonske instalacije, strojevi za pranje rublja i slično) treba iskazati po cijenama koje se za iste proizvode mogu postići na tržištu u istoj izvještajnoj godini (procijenjena vrijednosti prodaje). Vrijednost subvencija na proizvode industrijske lokalne jedinice ako ih je dobio proizvođač/izvještajna jedinica također se uključuju u vrijednost prodanih proizvoda NIP-a.

U obračun vrijednost prodanih proizvoda NIP-a ne uključuje se zaračunan (naplaćeni) porez na promet i potrošnju (PDV i trošarine), troškovi otpreme kada su odvojeno naplaćeni, niti popusti potrošačima.

• **Od toga u inozemstvo (izvoz) – stupci 11 i 12**

U stupcima 11 i 12 iskazuje se prodaja industrijskih proizvoda NIP-a u inozemstvo (izvan granice RH), i to e podaci u **količinama** (stupac 11) za sve fizičke mjerne jedinice navedene u NIP-u za određeni proizvod i **vrijednosno u tisućama eura** (stupac 12), ali samo za prvu mjernu jedinicu navedenu u NIP-u za određeni proizvod. Uglavnom vrijede ista pravila za iskazivanje i obračunavanje vrijednosti prodanih proizvoda u tis. kuna kao i za iskazivanje podataka o ukupnim količinama i vrijednostima prodanih proizvoda, osim što se ovdje vrijednost prodanih proizvoda na inozemno tržište treba obračunati **na osnovi isporuke na hrvatskoj granici**, tj. vrijednosti izvoza na osnovi pariteta fob (*free on board*). Prodaja u inozemstvo dio je ukupno prodanih količina i vrijednosti proizvoda industrijske lokalne jedinice neke izvještajne jedinice i u pravilu mora biti manja ili jednaka količinama i vrijednostima iskazanim pod ukupno prodaja.

- **količine prodanih proizvoda u inozemstvo (izvoz)** u stupcu 11, iskazuju se na razini industrijske lokalne jedinice za količine prodanih proizvoda NIP-a za koje je izdana faktura/račun tijekom izvještajne godine, ako su prodane ili namijenjene prodaji izvan teritorija RH.

- **vrijednosti prodanih proizvoda u inozemstvo (izvoz)** u stupcu 12, iskazuju se na razini industrijske lokalne jedinice za vrijednosti prodanih proizvoda NIP-a za koje je izdana faktura/račun tijekom izvještajne godine, ako su prodane ili namijenjene prodaji izvan teritorija RH. Vrijednost se izražava u tisućama eura.

• **Iskazivanje podataka za strano tržište prema kriteriju eurozona – stupci 13 i 14**

- Područje Europske unije (EU-27) čine nacionalna područja 27 država članica EU-a, a podaci za proizvode koji se prodaju na stranom tržištu iskazuju se za tržište Europske unije prema kriteriju nacionalnih tržišta država članica koje primjenjuju euro (iz eurozone) i onih koje ne primjenjuju euro (izvan europodručja). Za iskazivanje podataka vrijedi sljedeća podjela po eurozonama:

- Iz eurozone (EA-21) – odnosi se na područja 21 države članice EU-a koja je prihvatila zajedničku valutu (euro), tj. na, Austriju, Belgiju, Bugarsku, Cipar, Estoniju, Finsku, Francusku, Grčku, Irsku, Italiju, Letoniju, Litvu, Luksemburg, Maltu, Nizozemsku,

Njemačku, Portugal, Slovačku, Sloveniju i Španjolsku. U skladu s metodologijom istraživanja, Republika Hrvatska, iako članica europodručja, smatra se domaćim tržištem te nije uključena u ovaj agregat.

- Izvan europodručja (EU-6) – odnosi se na područja ostalih šest država članica EU-a koje još nisu prihvatile zajedničku valutu (euro), tj. na Češku, Dansku, Mađarsku, Poljsku, Rumunjsku i Švedsku te na ostale države izvan EU-a.

1.2. Utrošak vremena izvještajne jedinice za popunjavanje e-obrasca IND-21/PRODCOM/G, izraženo u minutama

U ovoj tablici 2. internetske aplikacije izvještajna jedinica odgovara na pitanje:

2. Molimo da navedete koliko ste vremena utrošili na ispunjavanje ovog obrasca IND-21/PRODCOM za svoju izvještajnu jedinicu, izraženo u minutama

Podaci o utrošku vremena iskazuju se na razini cijele izvještajne jedinice, a iskazati treba stvarno utrošeno vrijeme pri ispunjavanju kompletnog obrasca, tj. e-obrasca IND-21/PRODCOM/G. Izvještajna jedinica iskazuje **stvarno utrošeno vrijeme za iskazivanju podataka na e-obrascu/obrascima** u neprekidnom trajanju (bez eventualnih pauza), izraženo u minutama.

Drugim riječima, ako je izvještajna jedinica utrošila, **npr. 3 sata i 15 minuta** za ispunjavanje e-obrasca IND-21/PRODCOM/G, treba ih pretvoriti u minute, tj. izračunati **(3 x 60) + 15 = 195 minuta** te upisati u predviđeno polje:

195

Praćenje utroška vremena uvedeno je radi zahtjeva Eurostata (Statističkog ureda Europske unije) kako bi se moglo kontinuirano utvrđivati opterećenje izvještajnih jedinica radi obveze izvještavanja za PRODCOM statistike i predložile eventualnu mjere za njegovu simplifikaciju.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovim statističkim standardima za PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji (IND-21/PRODCOM) za 2025. neće se više primjenjivati Statistički standardi za PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji u 2016.

Statistički standardi za PRODCOM istraživanje o industrijskoj proizvodnji (IND-21/PRODCOM/G) primjenjuju se za izvještajnu godinu 2025. i sljedećih godina sve do opoziva. Dodatak 1. i Dodatak 2. ažuriraju se svake izvještajne godine. Odgovarajuća verzija NIP-a za izvještajnu godinu iz Dodatka 1. dostupna je svake godine na internetskim stranicama DZS-a u domeni "Klasifikacije i standardi, u posebnom dodatku ovih statističkih standarda, na adresi: <http://www.dzs.hr/Hrv/important/Nomen/nomenclatures.htm>. Za provedbu PRODCOM istraživanja za izvještajnu godinu 2025. koristi se verzija NIP-a 2025. (za sljedeću izvještajnu godinu NIP 2026. itd.).

Dodatak 2. obrazac IND-21/PRODCOM/G – ogledni primjerak, dostupan je na internetskim stranicama DZS-a, u domeni "Obrasci Državnog zavoda za statistiku", na adresi <http://www.dzs.hr/Hrv/system/questionnaires.htm>. Obrazac u papirnatom obliku služi izvještajnim jedinicama samo kao ogledni primjerak jer se svi podaci za PRODCOM istraživanje iskazuju na e-obrascu IND-21/PRODCOM/G putem internetske aplikacije DZS-a, a iz tehničkih razloga izgledom se razlikuju od papirnatih obrazaca, dok su sadržajno isti.

DODACI

Dodatak 1.: Nomenklatura industrijskih proizvoda – NIP za izvještajnu godinu

Dodatak 2.: obrazac IND-21/PRODCOM/G – ogledni primjerak